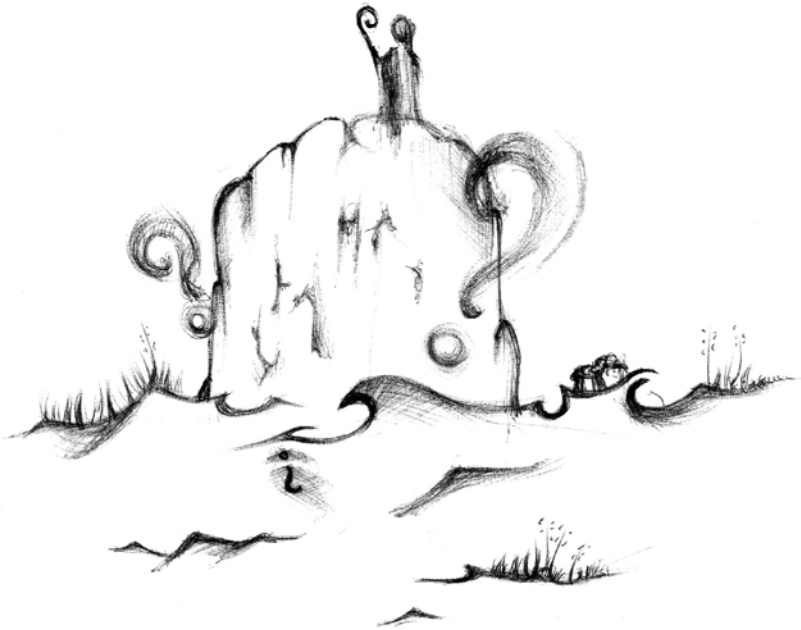

12 do tucta
LIBOR BEDNÁR

Ilustroval Martin Gallo
&
Design Witty di Vine

WITTY DI VINE

12 do tucta

LIBOR BEDNÁR

(c) Witty di Vine, 2008

(c) 2008 Libor Bednár

Design (c) Witty di Vine, 2008

Illustration (c) Martin Gallo, 2008

Jazyková úprava: Zuzana Valeková

ISBN 978-80-969938-3-3

Slovo na úvod / 06

- 1.** O budúcnosti sa rozhoduje dnes / 08
- 2.** Štvrté Božie prikázanie / 11
- 3.** Potvrdenie sľubu / 17
- 4.** Boh medzi nami / 21
- 5.** Získavanie múdrosti / 25
- 6.** O dvoch bratoch / 29
- 7.** Zápas o pravdu / 33
- 8.** Nasledovanie Krista / 37
- 9.** Otázky Jána Krstiteľa / 41
- 10.** Odkrytie zaneseného prameňa / 45
- 11.** Boháč a Lazár / 51
- 12.** Na prahu večnosti / 55

Záver: Prihlásenie sa na trvalý pobyt / 59

Modlitba Paula Tillicha / 62

Obsah

IVAN ELKO

Slovo na úvod

Bol som v istom ekumenickom modlitebnom spoločenstve, ktoré je zvláštne ešte naviac v tom, že pozostáva z ľudí rozličných národností. V tomto spoločenstve bola i rádová sestra, ktorej materinským jazykom je španielčina, ale snaží sa rozprávať po slovensky. I ona sa modlíla a pri modlitbe musela namáhavo „loviť“ každé slovo. Hovorila pomaly a s veľkou rozvážnosťou. I to spôsobovalo, že jej slová získavali v mojich ušiach pečať ozajstnosti a veľkej vnútornej sily.

Jej modlitba bola modlitbou vďaky a chvály za dar Božieho Slova. Mala však i akýsi dejový rámec a odrážali sa v nej mnohé životné skúsenosti modlitebníčky, ktoré prechádzali jej myslou. Určite jej Boh dal v živote zažiť mnoho dobrého, radostného. Myslím však, že pri tejto modlitbe sa jej v mysli vynárali viac tie skúsenosti života,

ktoré boli zložité, namáhavé, bolestné. To všetko sa dalo z jej slov i ušľachtilého výrazu tváre dobre vytušiť.

Sestra v modlitbe hovorila Bohu o tom, ako často Ho hcela „mať“, ako často Ho hcela „vlastniť“, ale nešlo to. Zo svojej vlastnej strany s Bohom jednoducho nemôžeme „nakladať“ vo svoj prospech“. Je veľkým tajomstvom, že Boh sa nám nedáva viditeľne a hmatateľne k dispozícii, neobklopuje nás štítom nezraniteľnosti, prosperity, či jednoznačného poznania Jeho vôle. Boh často zostáva i v živote svojich milovaných detí akoby skrytý, akoby bezmocný..

To vzácné, čo však vždy máme, čo nám Boh vždy dáva a o čo sa môžeme oprieť, je Jeho Slovo. Je to priesťor, v ktorom sa nám Boh zjavuje a uisťuje nás, že On má nad nami napokon rozhodujúcu moc, Jemu patrí posledné slovo nad údelom

Jeho v Kristovi milovaných detí.

Nemáme nič, iba Božie Slovo....

Práve za toto sestra ďakovala a Pána Boha chválila. Nebola to rokmi naučená náboženská póza, nebolo to mechanické liturgické cvičenie, niečo, čo sa patrí povedať. Bol to autentický postoj kresťana, ktorý ide vlastnou životnou cestou a na nej sa stretáva s Bohom v Jeho Slove. Má skúsenosť, aké dokáže byť Slovo dobré, vzácne, dostačujúce, posilňujúce, zasahujúce nás.

Nemáme nič, iba Božie Slovo. Nie je to príliš málo? Pri nezainteresovanom pohľade zvonku – to znamená, ak sa na vec pozrie človek, ktorý s nami nezdieľa kresťanskú vieru a kresťanskú životnú skúsenosť – môže sa to tak skutočne javiť. My však vo viere hovoríme, že v Slove máme hojnosť Božiu, že dosť je nám. A pritom stojíme v nikdy sa nekončiacom úžase nad tým, ako práve v kombinácii hlások, slov a z nich utkaných predstáv a obrazov ku nám hovorí a dotýka sa nás Boh, Ten, ktorý nás miluje nekonečnou láskou v Ježišovi Kristovi.

„On ich vytrhol z úzkostí. On

poslal svoje slovo a uzdravil ich“, takúto živú, reálnu, tvorivú skúsenosť s Božím Slovom opisuje autor 107. Žalmu. My hovoríme, že toto je pravda, že je to opakujúca sa skúsenosť, že je to skúsenosť i nášho života a tešíme sa zo Slova. Ďakujeme zaň a chválime Boha.

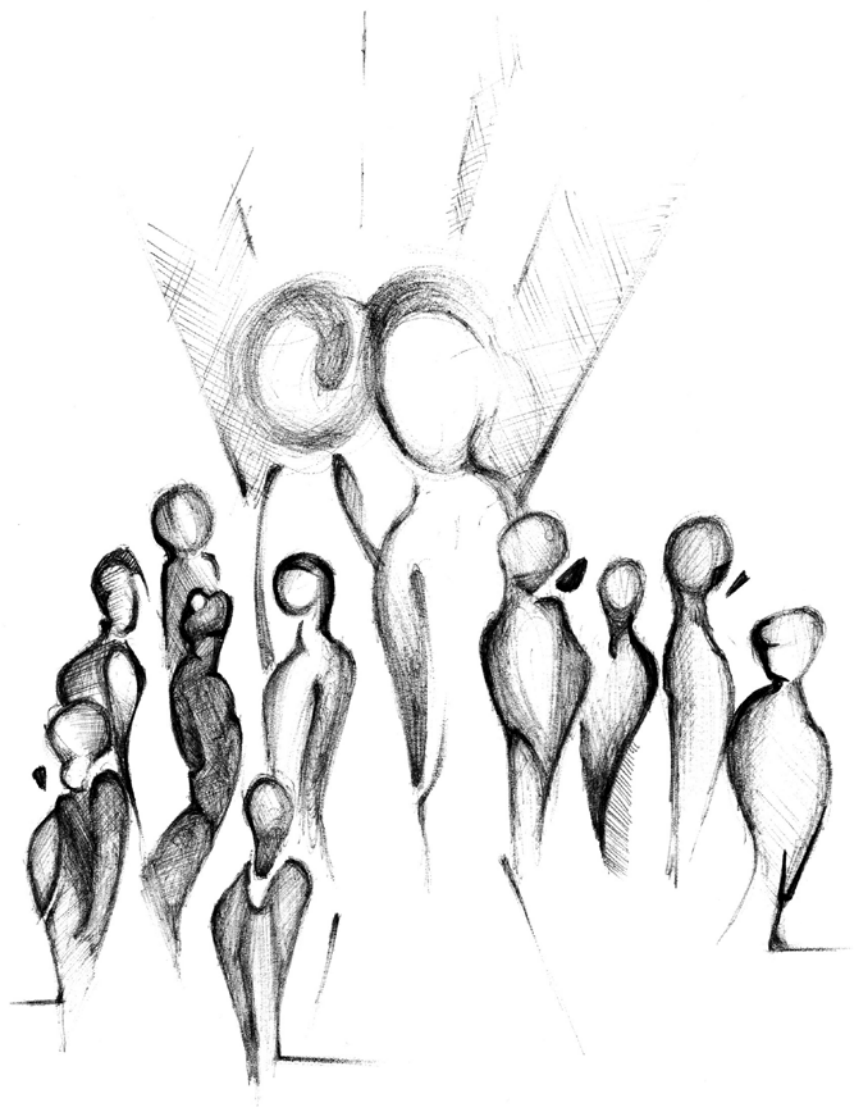
Práve preto sa tešíme i z tejto Dvanástky do tucta, ktorá prináša vzácny poklad Božieho Slova do rozličných životných situácií nás, dnešných čitateľov. Ďakujeme autorovi za to, že jeho úmysel – aby vzácne kázané Slovo mali ľudia vždy naporúdzi – nezostal iba úmyslom, ale že ho priviedol až k tomuto peknému završeniu.

Nech sa pri tejto knižke naplní mnou trochu upravený výrok spisovateľa Marka Twaina, pôvodne povedaný o dobrom komplimente: „Z dobrej kázne môžem žiť dva mesiace.“

Ivan El'ko pôsobí ako evanjelický farár v Nitre a senior Dunajsko-nitrianskeho seniorátu.

6

7

KAPITOLA PRVÁ

O budúcnosti sa rozhoduje dnes

„Ale my nie sme zbabelci, aby sme zahynuli; my sme veriaci, aby sme si zachránili život.“

Žid 10,39; 4M 13

Izraelci pod Mojžišovým vedením ráznym krokom vykročili do zaslúbenej krajiny. Vidina zeme, ktorá „oplýva mliekom a medom“, ktorá bude patriť im a ich deťom, ich naplňala novou silou, radosťou a odhodlaním prekonať všetky prekážky, deliace ich od zaslúbenej zeme.

Túžba po slobode zmobilizovala a stmelila zotročený národ. Ľudia uverili Božiemu zaslúbeniu. Ved' Boh nie je ako človek. On vždy svoje sľuby plní. S Ním i nemožné je možné. S veľkým vypätím a nasadením prešli púšťou až ku hraniciam zaslúbenej krajiny. Len do nej vstúpiť a usadiť sa v nej.

Krajina bola na pohľad ako zem-

ský raj. Ale čo tie opevnené mestá? Pri pohľade na ne ľud prepočítava svoje šance na úspech. Pri pohľade na realitu, ktorá leží pred očami, zabúdajú na Božie zaslúbenia. Ich viera sa začína miešať s pochybnosťami. Nakoniec prinútia Mojžiša, aby poslal do krajiny vyzvedačov. Vybrali dvanásť statočných mužov, reprezentantov dvanástich kmeňov Izraela. Po preskúmaní krajiny sa vrátili všetci späť. Novou krajinou boli nadšení. Priniesli i plody z úrody, ktoré boli neobyčajne dobré. Nato vystúpili desiaty vyzvedači s posolstvom – krajina je dobrá, ale tú zem nie je možné dobyť. Mestá sú dobre opevnené. Ľudia sú mocní, videli sme i obrov medzi nimi. Vojská sú dobre vycvičené, techniku majú modernú. Naša šanca na úspech je veľmi malá. Ako sa my, kočovníci, dokážeme postaviť proti nim? Strach má vždy veľké oči a maloverní vyzvedači vykresľujú prekáž-

ky, ktoré sa im vidia neprekonateľné. Ich slová však nie sú slová viery. Biblický príbeh ich správu popisuje ako šírenie zlej správy. Zabúdajú na možnosti, ktorými disponuje Boh. Svojimi pochybnosťami nakazili i ľud, ktorý stráca odvahu vstúpiť do zaslúbenej krajiny a začať budovať nový život na Božích zaslúbeniach. Dvaja zo skupiny vyzvedačov – Józua a Káléb – nestrácajú odvahu, pretože nestratili vieru v Božiu moc. Upokojujú znepokojených Izraelcov, poukazujú na Božie zaslúbenia, na nemennosť Jeho sľubov, na Božiu pomoc a ochranu... No ich slová sú márne.

Dvanásť vyzvedačov: všetci mali rovnaké inštrukcie, všetci videli to isté. Desiati svoju malomyselnosť preniesli na celý národ. Dvaja však povzbudzovali malomyselný ľud, dodávali mu odvahu a nádej, že Ten, ktorý je s nimi, je mocnejší ako obri a hradby a mocnosti Kanaánu.

A tak je to s nami i dnes. Tento príbeh sa opakuje v každej generácii cirkvi. Zaznievajú k nám rôzne hlasy. Nepochybne, všetci majú životné skúsenosti, vzdelanie, rozhľad. Prečo teda ten rozdiel vo videní budúcnosti Božieho ľudu, cirkvi, národa? Príbeh o vyzvedačoch končí komentárom, že v tých desiatich bol duch nevery, strachu

a malomyselnosti. Józua a Káléb mali však iného ducha, ducha viery, dôvery v Boha a v Jeho slovo.

I dnes platí, tak ako vtedy: kto neuverí, neobstojí. Iba ľudia viery majú budúcnosť. Do zaslúbenej zeme nakoniec nevstúpil nik z tých, ktorí pochybovali. Boh ich nechal putovať štyridsať rokov po púšti, kým neverná generácia nevymrela. Avšak Józua s Kálébom, hoci už ako starci, ale v plnej sile, vstúpili do zaslúbenej zeme.

Milí bratia a sestry, ten istý duchovný princíp, ktorý platil pre Izraelcov, platí i pre nás.

Božie zaslúbenia sa dajú buď vyhrať alebo prehrať.

Ku komu sa pripojíme my? K tým desiatim alebo k Józuovi a Kálébovi? Amen.

Modlitba

Bože, tešíme sa z toho, že i nás si prijal za svojich synov a dcéry. Dal si nám celý oblak zaslúbení, že budeš s nami a pomôžeš nám. Daj nám pevnú dôveru v Teba, aby sme mali odvahu spoľahnúť sa na Tvoje slovo vo chvíľach životných rozhodnutí a skúšok, lebo Ty si väčší a mocnejší ako my. Amen.

KAPITOLA DRUHÁ

Štvrté Božie prikázanie

Deň detí

*Ak Hospodin nestavia dom,
márne sa namáhajú stavitelia;
ak Hospodin nestráži mesto
márne bdie strážnik.
Márne vám zavčasu vstávať
a neskoro si sadieť,
ješť v bolesti vyrobený chlieb;
dost' dáva On svojmu milému
v spánku.
Ajhľa, dedičstvom od Hospodina
sú synovia,
odmenou je plod života.
Ako sú šípy v ruke hrdinovej,
takí sú synovia mladosti.
Blahoslavený je muž,
čo si nimi naplnil tulec;
nevyjde na hanbu,
keď bude rokovať
s nepriateľmi v bráne.*
Ž 127

*Cti si otca a matku – to je prvé
prikázanie so zaslúbením – aby
sa ti dobre vodilo a aby si dlho žil
na zemi.*

Ef 6, 2-3

Bolo to už dávno, čo som čítal príbeh o chlapcovi a o jeho mamičke. No, ani čas, ktorý odvtedy uplynul, nevymazal z mojej pamäti tento príbeh. Z času na čas sa k nemu vraciam. Tento príbeh mi prichádza na um vždy, keď myslím na svojich rodičov či keď sa pozerám do ich tvárí poznačených vekom.

V malej dedinke pod horami boli roztrúsené skromné domčeky. Náš príbeh začína koncom minulého storočia v jednom z týchto domčekov. Vyrastal v ňom chlapec s mamičkou; otca nemali. Keď sa chlapec opýtal, prečo nemajú otca, mamička mu odpovedala: – Náš otec odišiel do neba. Chlapec sa s tým zmieril. Mal mamičku veľmi rád. Starala sa o neho s príkladnou starostlivosťou. Žila iba pre neho. Mala krásne srdce, dobrú povahu, ale tvár a ruky boli znetvorené. Chlapec sa jej nikdy nespýtal, prečo má takú zjazvenú tvár a ruky. Keď bol malý, neprekážalo mu to a keď

10

11

vyrástol, nemal odvahu spýtať sa na to, lebo sa obával, že by takáto otázka mamičku zarmútila.

Dni bežali a chlapec sa v škole dobre učil. Po ukončení základnej školy odišiel do vzdialeného mesta, aby študoval na gymnáziu. Domov sa vracal každý mesiac, pomáhal s hospodárstvom. Mamičku miloval, ale vnútorne sa trápil pre jej výzor. Nikdy však spolu o tom nehovorili. Keď videl rodičov svojich spolužiakov, ktorí do školy prichádzali navštíviť svojich synov, závidel krásu tváre ich matkám. Prečo moja mamička nemá takú peknú tvár? ozývalo sa mu v duši a trápilo ho to. Mamička sa nikdy neponúkala, že ho príde navštíviť a on ju nepozýval. Hanbil sa za jej výzor, hoci si to nikdy nahlas nepovedal. Prišla maturita. Obstál pri nej výborne. No, na maturitnom večierku sedel sám. Spolužiakom i triednemu učiteľovi povedal, že matka je chorá a nemôže prísť.

Odporúčili ho na štúdium na vysokú školu. Vďaka starostlivej matke, ktorá sa ďalej uskromňovala a odkladala každú korunu, zapísal sa na právnickú fakultu a úspešne skladal jednu skúšku za druhou. Domov prichádzal čoraz zriedkavejšie. Matka ho vždy čakala a spravila všetko, čo mu na očiach videla. Pociťoval k nej hlbokú vďačnosť, lebo vďaka jej obetavej starostlivosti sa mu otvoril svet. Úspešne ukončil právnické štúdiá, ako advo-

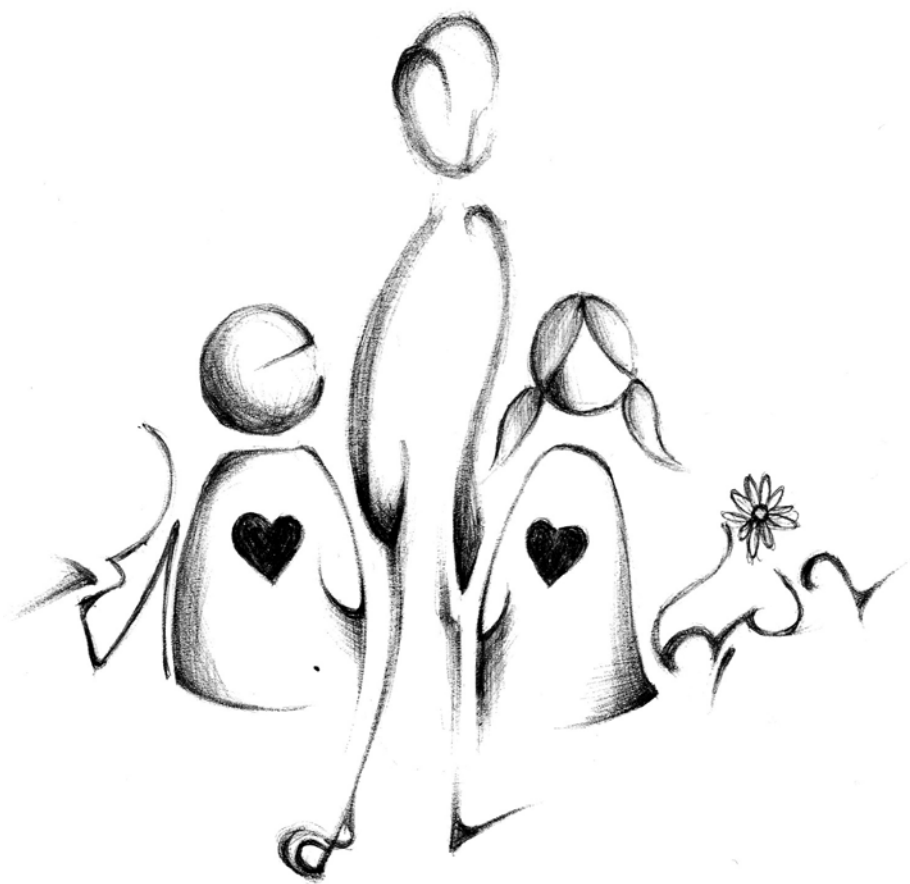
kát sa dostal do vysokej spoločnosti a stal sa známym a vyhľadávaným človekom.

Neskôr sa oženil. Vzal si krásne dievča z vplyvnej mestskej rodiny. Keď sa snúbenica pýtala na jeho rodičov, povedal, že už nežijú. Obával sa, že by ju odstrašila zohavená tvár jeho matky. Postavili si dom a narodili sa im dve krásne deti. Právnik z času na čas vycestoval, aby navštívil mamičku. Manželke vtedy povedal, že ide navštíviť priateľov z detstva.

Uplynulo niekoľko rokov. Matka zostarla a potrebovala pomoc. Syn ju vzal k sebe. Poprosil ju však, aby nehovorila, kto je, že jej všetko vysvetlí neskôr. Vyhovela jeho prosbe. Manželke povedal, že je to jeho vzdialená príbuzná, ktorá už nikoho nemá, a tak ju priviedol, aby u nich strávila zvyšok života. Miesta v dome je dosť a o peniaze nie je núdza. Manželka súhlasila.

Mamička sa nastahovala do podkrovnej izbičky a syn sa jej snažil spraviť všetko, čo jej videl na očiach. Väčšinu dňa trávila vo svojej izbičke. Keď nikto nebol doma, advokát chodieval k nej, spolu sa rozprávali, ale o výzore jej tváre nepadlo nikdy ani slovo. Deti si ju oblúbili a radi sa hrávali v jej prítomnosti. A ona ich milovala, ako len stará matka dokáže milovať vnúčatá. Dom ožil, atmosféra lásky sa šírila z podkrovnej izbičky do celého domu.

Manželka spozorovala, že od prí-

12

13

chodu starinky do domu je manžel často smutný a zamyslený. Keď sa ho pýtala, či sa niečo stalo, povedal, že pracuje na zložitých prípadoch a je unavený. Netrvalo to však dlho. V jeden tichý večer, keď deti už spali, advokát s manželkou sedeli v obývačke. Nikto nič nehovoril. Manželka prerušila ťaživé ticho otázkou: – Povedz mi prosím ťa, čo sa stalo? Nato sa muž rozplakal a povedal: – Tá žena, ktorá býva v podkroví, je moja matka. – Prečo si mi to nepovedal skôr? – pýtala sa manželka. – Myslel som si, že keby si ju videla, nikdy by si sa za mňa nevydala. Hanbil som sa za ňu. Manželka ho objala a povedala: – Som rada, že som spoznala tvoju mamičku. Je to veľmi milá a láskavá žena. Zajtra jej prichystáme izbičku tu dolu a bude bývať medzi nami.

Jedného dňa sa deti spýtali babičky: – Babička, prečo máš takú zjazvenú tvár? A ona im po mlkvom tichu rozpovedala príbeh: – Keď sa váš ocko narodil, v dome vznikol požiar. Váš starý otec zomrel na následky popálenín. Vošla som do horiaceho domu, aby som z neho vyniesla vášho ocka, ktorý nič netušiaci spal v kolíske a oheň mi pri tom popálil tvár a ruky. Deti pozorne hľadeli na tvár starej mamy a povedali jej: – Babička, ty máš najkrajšiu tvár na svete! A všetkým deťom v škole rozprávali o tom, že majú najkrajšiu a najlepšiu babičku na svete.

Milé deti, milujte svojich rodičov, lebo oni sú Božím darom pre vás. Nikdy sa za nich nehanbite. Ďakujte Bohu každý deň za otca i za matku. Poslúchajte ich, a to i vtedy, keď si myslíte, že ste múdrejší ako oni. Rodičia vám chcú vždy len to najlepšie. Nech vám nikdy nezovšednie a neprekáža ich prítomnosť. Kto miluje a ctí si svojich rodičov, tomu sa bude dobre vodiť v živote a Božie požehnanie ho bude sprevádzať na všetkých cestách. To zaslúbil Boh a On svoje slovo splní.

Milé sestry a bratia, tento príbeh dáva nahliadnuť i do vzťahov medzi nami a Bohom. Milujeme Ho, ale mnohí sa k nemu nehlásime. Cítíme puto k Bohu, vo chvíľach životného šťastia hovoríme: – Vďaka, Bože! V ťažkých chvíľach voláme: – Pomôž, Bože! Nevzdávame sa Ho. Mnohí z nás Ho prídu „navštíviť“ do kostola len raz do roka, a potom celý rok zasa žijú svojimi záležitosťami a starosťami.

Tvár nášho Otca v nebesiach akoby bola pre mnohých neatraktívna... Ale On je náš Otec a my sme Jeho draho vykúpené deti! To Jeho Syn nás vyniesol z „horiaceho domu“ a zachránil nám život. Kto pozná v Bohu svojho Otca, ktorý nás tak miloval, že svojho jediného Syna obetoval za nás, aby sme mali život a žili ho v plnosti, ten túži žiť v Jeho blízkosti každý deň svojho života.

On prichádza medzi nás, aby náš život bol krajší, plnší, radostnejší. Je i dnes tu medzi nami so svojím Duchom a vo svojom slove, je skutočne prítomný vo sviatostiach a dáva nám svoje požehnanie.

Každý kto miluje, túži poznávať milovaného. Láska vždy túži po poznaní, po vzťahu. Boh túži byť medzi nami. Raduje sa, keď prichádzame k nemu, no nikdy sa nám nevnučuje. Túži však po tom, aby sme Ho prijali do svojho srdca, do svojich domácností, aby bol s nami so svojím Duchom a vo svojom slove. Jeho príchod je vždy príchodom lásky, pokoja a nádeje.

On nie je prísny strážnik, ktorý vyhladáva naše chyby, aby nás za ne trestal.

On nie je bezmocný starček s bielou dlhou bradou a s paličkou v ruke, ktorý sa dobrosrdečne usmieva, a nič nehovorí.

On je náš nebeský Otec, ktorý nás miluje nekonečnou láskou, nikdy nás neopúšťa, nič nevyčíta a keď k Nemu voláme, vždy je ochotný nám pomôcť.

Ctime si svojich rodičov, lebo to je Božia vôľa!

Ctime si aj svojho Otca v nebesiach, aby sme svoj krátky a upoňáhlaný život prežívali v pokoji a radosti. Amen.

Modlitba:

Bože, ďakujeme Ti za deti, ktoré si nám zveril do výchovy. Daj nám múdrosť a odvahu, aby sme ich učili poznávať Tvoju tvár.

Ďakujeme Ti, že smieme prichádzať ku Tebe so všetkým a kedykoľvek. Ty nás vždy prijmeš, vždy máš pre nás čas.

Vyznávame, že všetko dobré, čo máme a čo robíme, pochádza od Teba. V obetovaní sa Tvojho jediného Syna na kríži poznávame veľkosť Tvojej lásky k nám.

Chceme byť Tvojimi vďačnými deťmi, oslavovať Ťa piesňami a modlitbami tu v chráme a keď sa rozídeme, chceme Ťa oslavovať svojím životom. Amen.

14

15

KAPITOLA TRETIA

Potvrdenie sľubu

Slávnosť konfirmácie

Ale ovocie Ducha je: láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, nežnosť, dobrotivosť, vernosť, krotkosť, zdržanlivosť.

G 5,22

V malej africkej dedinke žila chudobná černošská rodina. Živila sa tým, že jej členovia pestovali mangovníky. Mango je ovocie podobné našej hruške, voňavé a chutné. V čase zberu úrody si každý naplnil kôš ovocím a odchádzali ho predávať do neďalekého mesta.

Toho dňa si naplnil kôš i malý chlapec Madugu. Našiel si miesto na rázcestí, sadol si pod strom a ponúkal okoloidúcim mango. Volal. Prosil ich: – Kúpte si mango, je výborné! Nikto však nemal o mango záujem.

Deň sa nacyľoval k večeru. Madugu bol veľmi smutný, a bránil sa slzám, ktoré sa mu zo zúfalstva i z poníženia tlačili do očí. S prichá-

dzajúcim západom slnka pociťoval hlad. Rozhodol sa, že pôjde domov. Chcel zdvihnúť kôš, ale ten sa mu zdal ešte ťažší ako ráno, keď ho sem priniesol.

Povedal si: Čo sa stane, keď si sadnem a posilním sa pred cestou mangom? Vzal z koša ovocie a s chuťou sa do neho zahryzol. Už nikomu nič neponúkal. Ale okolo chlapca sa začala šíriť vôňa manga. Okolo išiel jeden pán, ktorý zacítil príjemnú vôňu, a nedalo mu, aby sa nespýtal, či si môže kúpiť mango. Madugu rád súhlasil. Tento muž sa cestou pustil do ovocia a s chuťou ho jedol. Stretli ho ďalší traja muži, ktorí zacítili vôňu manga, a pýtali sa: – Odkiaľ máte také krásne, voňavé mango?

– Tam na rázcestí... Muži odišli ku rázcestiu, aby si kúpili tieto lákavé plody. Keď stáli pri chlapcovi, pridali sa k nim ďalší okoloidúci. Netrvalo dlho a Madugov kôš bol

16

17

prázdný. S ľahkosťou ho zdvihol zo zeme a bežal domov.

Keď ho zazrela mamička, spýtala sa ho: – Madugu, čo sa stalo? Okradli ťa? – Nie, mamička, odpovedal nadšený chlapec a rozpo-vedal jej, čo sa prihodilo: aký bol nešťastný, keď celý deň si nikto nechcel kúpiť mango, a potom, keď už chcel ísť domov, posilnil sa pred cestou ovocím a jeho vôňa prinútila ľudí zastaviť sa a kúpiť si ho. V ten večer nemyslel Madugu na úzkosť a zúfalstvo, ktoré prežíval počas dňa, ale na radosť z úspešného večerného zážitku.

Milí konfirmandi,

náš život je podobný ovocnému stromu. Je to však zvláštny strom: neprináša iba jeden druh ovocia, ale veľa druhov ovocia. Záhradník, ktorý ho vysadil, očakáva od nás bohatú úrodu ovocia. Ovocie lásky, ovocie radosti, ovocie pokoja a zhovievavosti, ovocie nežnosti a dobro- tivosti, ovocie vernosti a krotkosti; a mnohé ďalšie druhy ovocia.

Kvalita ovocia závisí najmä od koreňov, ktorými strom čerpá vlahu, silu a výživu zo zeme. Ak je toto splnené, potom i ovocie je šťavnaté, voňavé a príťažlivé. Ak bude váš život zakorenený pevne v Bohu, ak budete dôverovať Kristovmu slo- vu, potom váš život bude prekvitať rozmanitosťou výborného ovocia.

Prvým a najdôležitejším ovo- cím nášho života je láska. Láska k Bohu za dar života, za to, že sa stal

naším nebeským Otcom v Pánovi Ježišovi Kristovi. Láska dáva zmy- sel a hodnotu nášmu životu. Kde ju však nájsť? Odkiaľ vziať silu mi- lovať a navzájom si odpúšťať? Kto sa nechal obdarovať Bohom, kto sa vystavil pôsobeniu Božej lásky, kto- rá sa obetovala za nás na kríži, ten je schopný i v čase sucha priniesť hojnosť ovocia a strom jeho života nevädne.

Milí konfirmandi,

želám vám, aby váš vzťah k Bohu a duchovným hodnotám bol vždy radostný. Boh vás nechce zväzo- vať príkazmi, zákazmi a predpismi. Dáva vám svoj zákon, svoje slovo nie ako bremeno, ktoré musíte niesť a vzdychať pod jeho ťarchou, ale ako mapu, aby ste nezablúdili a nestratili sa na spleťtých cestách života. Dáva vám ho, aby ste vždy vedeli nájsť cestu domov.

Prinášajte ovocie v každom čase a vo všetkej nežnosti a dobrotivos- ti.

Ovocie viery nie je na predaj, ale záleží na vás, či tomuto ovociu viery, lásky a nádeje dáte príjemnú vôňu, pre ktorú by sa ono stalo žiadaným pre ľudí, medzi ktorými žijete.

Slová v našej dobe stratili cenu. Vyslovené, hoci i s najväčšou úp- rimnosťou, zanikajú často akoby prepočuté, akoby šli ponad hlavy poslucháčov. Príklady a činy majú však veľkú, magickú moc. Dokážu pritiahnuť pozornosť a povzbudiť k nasledovaniu. Pestujte svoju

vieru, strom vášho života každý deň. Zalievajte ho modlitbami, duchovnými piesňami, čítaním slova Božieho, pravidelnými návštevami služieb Božích. A vaše ovocie bude voňavé, šťavnaté, chutné a prítťažlivé. Potom nebude treba veľa slov a diskusií či veriť alebo neveriť, komu veriť a čomu veriť. Ovocie, ktoré je dielom Ducha Svätého vo vás, bude tá správna odpoveď, ktorá je zrozumiteľná i pre najjednoduchšieho človeka a prijateľná i pre najväčšieho skeptika.

Na záver vám chcem povedať, milí konfirmandi, že vás mám rád a veľa som sa od vás naučil. Ďakujem vám za to.

Milí rodičia a krstní rodičia, v dnešný deň sa naplnil váš sľub, ktorý ste dali Bohu pri krste týchto detí, že ich budete vychovávať vo

viere.

Je dobré, ak človek splní svoje sľuby dané Bohu.

Verím, že Boh nebude šetriť svojím požehnaním, a dá vám prežiť ešte veľa radostných chvíľ z detí, ktoré vám zveril do výchovy.

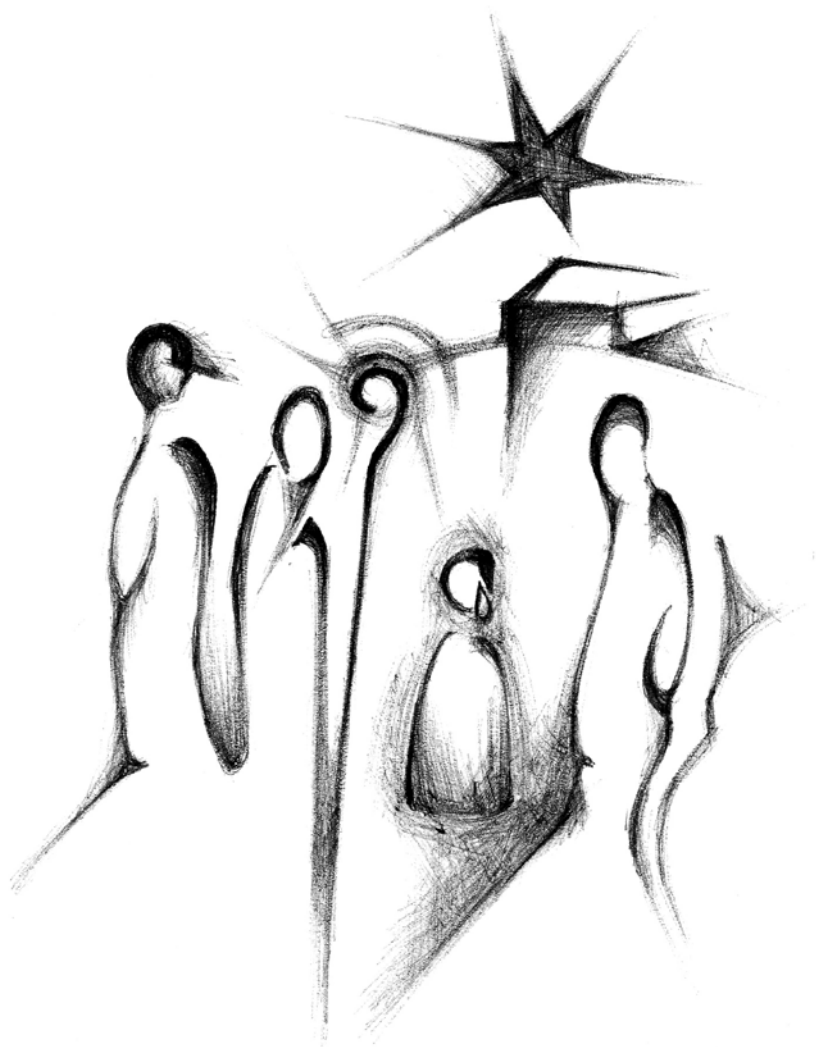
Dôverujte Bohu a jeho slovu a nikdy nebudete sklamaní! Amen.

Modlitba

Bože, aj my túžime byť podobní plodnému stromu, ktorý prináša príjemné ovocie Tvojho Svätého Ducha v každom čase. Daj aby náš život bol pre naše deti prítťažlivým príkladom, ktorý by chceli nasledovať. Vieme, že z vlastnej sily to nedokážeme. Preto prosíme o Tvoju silu a požehnanie k takémuto životu. Amen.

18

19

KAPITOLA ŠTVRTÁ

Boh medzi nami

Štedrý deň

Ale anjel im povedal: Nebojte sa, veď zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude všetkému ľudu, lebo narodil sa vám dnes v meste Dávidovom Spasiteľ, ktorý je Kristus Pán.

L 2,10-11

Jeden malý chlapec bol hrdý na to, že jeho starý otec vie vyrezávať krásne drevené figúrky, ktoré umiestňoval do dreveného Betlehema. Bol fascinovaný, keď sa prizeral, ako z kúskov dreva v šikovných rukách vznikajú postavičky stojace pri jasličkách ako živé. Chlapec sa tak na ne zahľadel, že jeho myšlienky celkom splynuli so svetom týchto figúrok. Stal sa jednou z nich. A tak spolu s pastiermi vošiel do maštale a odrazu stál pri dieťati v jasličkách. Vtedy si uvedomil, že má prázdne ruky. Všetci niečo priniesli, iba on nič. Rozrušený rýchlo povedal: – Sľubujem, že

ti dám to najlepšie, čo mám. Dám ti môj nový MP3 prehrávač. Nie, dám ti môj nový počítač!

Dieťa v jasliach mu však s úsmevom povedalo: – Ale ja nechcem tvoj nový počítač. Daj mi svoju poslednú slohovú úlohu!

– Poslednú slohovú úlohu? – zajakal sa preľaknutý chlapec, – ale veď tú... tú som nenapísal dobre!

– Práve preto ju chcem, – odpovedalo dieťa v jasliach. – Daj mi vždy to, čo nie je dobré. Nato som prišiel na svet!

– A ešte by som chcel niečo od teba, – pokračovalo dieťa v jasličkách, – chcel by som tvoj pohár na džús!

Teraz ale malý chlapec zosmutnel: – Môj pohár na džús? Ale ten je predsa rozbitý! – Práve preto ho chcem, – povedalo dieťa v jasličkách milo, – môžeš mi doniesť všetko, čo sa ti v živote rozbije. Chcem to napraviť!

20

21

– A do tretice by som ešte chcel od teba – počul malý chlapec hlas dieťaťa v jasličkách, – odpoveď, ktorú si dal mame, keď sa ťa opýtala, ako sa mohol pohár na džús rozbiť.

Tu sa chlapec rozplakal. Vzlykajúc sa priznal: – Ale vtedy som predsa klamal. Povedal som, že pohár spadol náhodou, a v skutočnosti som ho od zlosti hodil na zem.

– Preto som chcel tvoju odpoveď, – povedalo dieťa v jasliach vážne. – Prines mi vždy všetko, čo je v tvojom živote zlé, nepravdivé a hlúpe. Prišiel som na svet, aby som ti odpustil, aby som ťa vzal za ruku a ukázal ti cestu...

A dieťa v jasliach sa na chlapca znovu usmialo – a on sa len pozeral, počúval a žasol...

Z hlbokého zamyslenia ho vytrhol starý otec, ktorý ho vzal do náručia a spýtal sa ho, prečo má v očiach slzy.

Milí priatelia, anjelská zvesť „narodil sa vám dnes Spasiteľ“ je určitá i nám dnes. To nie je všeobecná zvesť, ale konkrétne posolstvo, ktoré sa dotýka bytostne každého z nás. Nám sa narodil!

Ak by sa Kristus narodil i tisíckrát v Betleheme, a nenarodil by sa v mojom a v tvojom srdci, nič nám to neprospeje!

Z lásky k nám sa Boh stal človekom. Prišiel medzi nás ako dieťa – malé, maličké dieťa.

Spomínate si na to, keď prišlo na svet vaše prvorodené dieťa? Váš

život i pozornosť celej rodiny boli sústredené naň, s ním súviseli témy rozhovorov i návštevy, okolo neho sa krútil život rodiny a ono určovalo rytmus vášho dňa.

Boh prichádza k nám v podobe dieťaťa a chce byť v centre našej pozornosti, v centre nášho rodinného života a nielen niekde na jeho okraji, kde svoju pozornosť sústreďujeme len z času na čas a vo veľmi malej miere.

Aké zvláštne miesto narodenia vybral Boh pre svojho syna. Kto z nás by podstúpil takúto cestu? Boh to však takto urobil. Bolo to ťažké rozhodnutie, ale stalo sa tak z lásky k nám. Keby sa Boží syn narodil v kráľovskom paláci, obyčajní ľudia by k nemu nemali prístup a už vôbec nie pastieri. Mohlo by k nemu prísť iba zopár bohatých a vznešených, ktorým je dovolené kráčať po kráľovských komnatách. Ale do maštale môže prísť za ním každý bez rozdielu, žobrák i kráľ. Pastieri boli v tej dobe tí najposlednejší v spoločnosti. Väčšiu časť roka prežili na poliach, v prírode. Nemohli dodržiavať náboženské predpisy, ba nezúčastňovali sa pravidelne ani chrámových bohoslužieb. Preto nimi farizeji pohrdali a zaznávali ich. Svedectvo pastierov neplatilo ani na súde. A práve k nim, ľuďom na najnižšej priečke spoločenského rebríka, prichádzajú anjeli so vzácnym, nevšedným a krásnym posolstvom.

Prečo si práve ich vyvolil Boh za prvých zvestovateľov vianočného evanjelia?

Božia láska si nikomu a ničomu nedá predpisovať hranice a neprijíma od nikoho direktívy. Tajomstvo evanjelia sa vo svojej hĺbke otvára tým, ktorí sa nespoliehajú a nemôžu spoľahnúť na svoju vlastnú spravodlivosť – a práve pastieri boli takíto ľudia. Preto stáli bližšie k narodenému Spasiteľovi ako strážcovia zákona, ktorí si mysleli, že sú lepší, ako tí druhí...

Pokým sa pred Bohom spoliehame na svoju vlastnú spravodlivosť, nemôžeme porozumieť vianočnej zvesti a prijať ju. Iba tí, ktorí spoznali, že pred Bohom sa nemôžu odvolávať na svoju spravodlivosť, tí majú otvorené srdce a uši pre radostné vianočné posolstvo: – Narodil sa vám dnes Spasiteľ. Aj tu je zjavné, že u Boha sú poslední prví a prví poslední.

Úvodné slová vianočnej zvesti sú: – Nebojte sa!

Niektorí z nás majú srdce naplnené zármutkom nad stratou blízkych a s neistotou hľadajú do budúcich dní. Iní zápasia s ťažkými chorobami a bolesťami, ďalší majú bolesť v srdci, pretože im niekto ublížil, niekto ich pokoril, ponížil, pocítili tvrdosť a nepravosť nášho sveta, v ktorom tak často chýba milosrdenstvo a odpustenie. Pre tých všetkých platí anjelské: Nebojte sa! Boh je s vami. Boží Syn prešiel tr-

nistou cestou života a pozná, ako vám je, ako sa cítite, vie vás pochopiť. Preto sa v modlitbách s dôverou obraciame na Neho. Jeho „neboj sa“ je odpoveď na náš strach. Je aj výzva, aby sme Ho brali vážne, aby sme každý deň života kráčali s Ním a dôverovali Mu.

Čo urobili pastieri s anjelskou zvesťou? Prijali ju. Vstali a šli do Betlehema. Stretli sa so Spasiteľom, v ich duši sa zapálilo svetlo radosti a nádeje.

Čo urobíme my s anjelskou zvesťou? Príklad pastierov je výzva i pre nás. Amen.

22

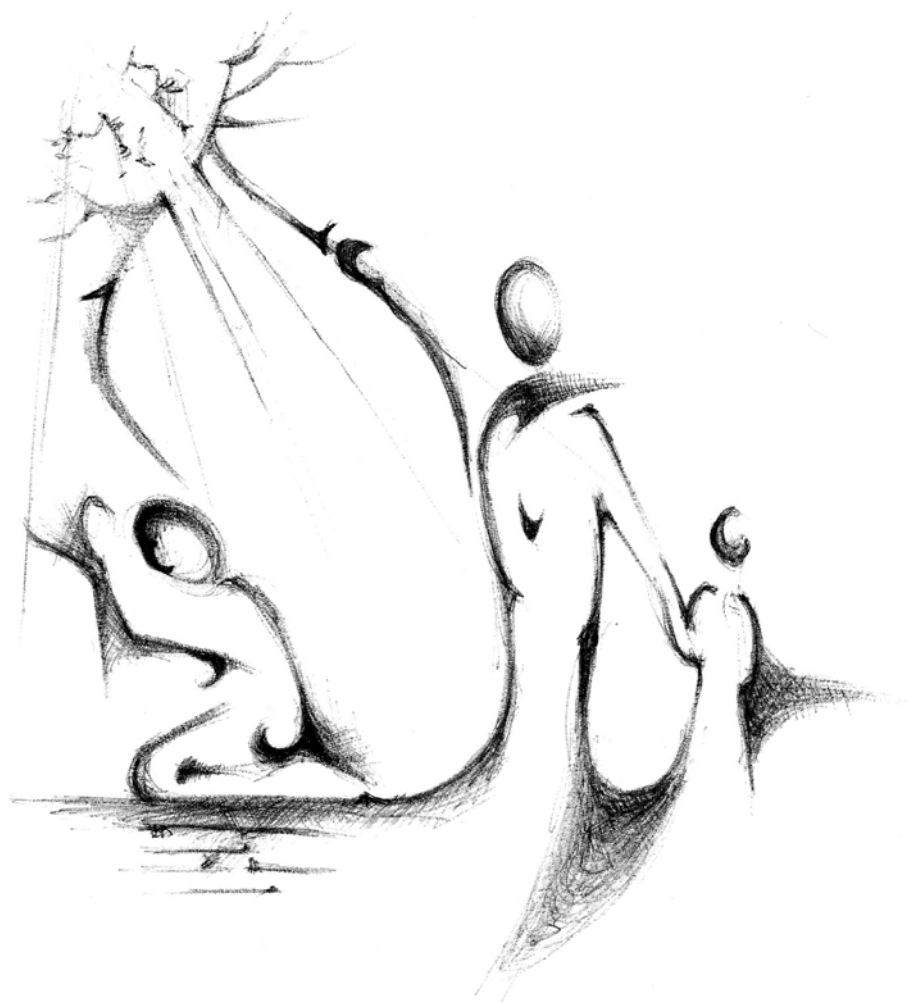
23

Modlitba

Veľký Bože, keď si rozhodol o spásu svojho stvorenia, všetko sa dalo do pohybu. Daj, nech ani my nezostaneme nečinní, ale kráčať Ti v ústrety.

Pane, vo zvesti vianočného evanjelia poznávame, ako mnoho Ti my, ľudia, dlhujeme! Ty však prichádzaš k nám a dávaš nám spoznávať svoju lásku. Keď nám odpúšťaš naše nepravosti, prečo by sme sa mali ešte báť?

Vďaka, že kráčaš s nami cestou života, stojíš pri nás vo chvíľach samoty, dvíhaš nás, keď padáme, dávaš silu, keď už ďalej nevládžeme. Otvárame Ti svoje srdce. Urob si z neho svoj prítok. Lebo len život s Tebou je pravý život. Amen.

KAPITOLA PIATA

Získavanie múdrosti

Začiatok školského roka

*Počiatok múdrosti je bázeň pred Hospodinom.**Pr 9, 10*

Tieto slová mali v každej dobe svoju váhu. Starý Izraelita im rozumel a viedli ho k tomu, že sa od mladosti vzdelával v Božom zákone a rozmyšľal o ňom „dňom i nocou“, ako si čítame v prvom žalme.

No máme za to, že až my, v našej dobe, a možno ešte viac tí, ktorí prídu po nás, môžu pochopiť plnosť a dosah tejto zvesti: Počiatok múdrosti je bázeň pred Hospodinom.

Ľudia i celé ľudstvo stáva sa čoraz vzdelanejším. Naš rozum je vy-cvičený, vytrénovaný poznávaním najrozmanitejších zákonov v prírode a v ľudskej spoločnosti. Naše myslenie dokáže prenikať nielen do oblastí vesmíru, ale i do ďalších zložitých vzťahov v hmotnej či duchovnej oblasti.

Človek je bystrá a vzdelaná by-

tosť, žasneme nad jeho schopnosťami, skoro by sme boli naklonení povedať, že človek je múdry. Ale keď sa nad týmto slovom zamyslíme, tak nás prenikne pochybnosť, či môžeme povedať o sebe, o človeku dnešných dní, že je múdry. V tom slove „múdrost“ nám totiž zaznieva niečo, čo si netrúfame vzdelanému, modernému človeku priznať. Ved' nám, ľuďom na začiatku dvadsiateho prvého storočia, je zrejmé, že môže byť človek, ktorý ani veľa nevie, nemá univerzitný diplom, a napriek tomu vieme, že je múdry, že sa na neho môžeme obrátiť s prosbou o radu.

Tento pohľad, takéto chápanie múdrosti má svoje korene v Biblii (i keď ju snáď dnes nečítame v rodinách tak, ako ju čítali naši rodičia a starí rodičia). Tak rozumeli múdrosti ľudia, ktorí poznali Bibliu. Na rozdiel od všelijako vzdelaných ľudí vo svojom okolí, pre ktorých múd-

rost' znamenala iba poznanie vecí, ľudské myslenie a premýšľanie. Izraelita a biblický človek si vždy kládol otázku: Čo mám robiť, aby to, čo robím, bolo dobré, spravodlivé, a správne?

Z Písma totiž vyčítal, že Boh, keď hľadel na svoje stvorenie, hodnotil ho a povedal: „je to dobré.“ Dobré na niečo, na nejaký účel. Dobré pre človeka postaveného doprostred stvorenia, aby ho múdro spravoval a viedol k dobrému cieľu. Preto musí mať múdrosť nejaký počiatok. A týmto počiatkom je bázeň pred Hospodinom. Na ňu sa musí múdrosť „zavesiť“, na ňu sa orientovať. Aby bola skutočne múdrosťou, aby svojím vedením, poznaním, svojou vzdelanosťou a bystrosťou nezaviedla človeka do slepej uličky, do záhuby.

Teda: bázeň pred Hospodinom.

Ale čo je to bázeň? To nie je strach a chvenie. Možno i to sa môže v bázni objaviť, ale to podstatné v bázni je úcta. Úcta pred láskou a milosrdenstvom, ktoré sa človeku dostávajú, keď s ním hovorí Stvoriteľ.

Bázeň Hospodinova sa neprejavuje strachom, ale načúvaním, otvorenosťou voči Bohu. Pripravenosťou porozumieť tomu, čo mám konať, pretože tak je to správne a dobré. Múdrosť je skúmať v Písme, ako Boh konal v dejinách, v Kristovi, a nechať si Ním otvoriť oči. Vidieť veci časnosti z pohľadu

večnosti.

Múdrosť vidí svet v jeho celistvosti. Vidí a učí sa ho vidieť vo svetle najnovšieho vedeckého poznania. Nezakrýva si nič z toho, čo veda odhalila. Je to múdrosť, ktorá sa pýta, čo s tým všetkým mám robiť, ako to mám použiť, do akej služby to mám, smiem a musím postaviť. A tu modernému človeku, rovnako ako človeku starovekému, nič nepovie ani príroda, ani spoločnosť. Tu môže dať dobrú radu len „bázeň Hospodinova“, len poslušné nasledovanie Pána Ježiša Krista. A nasledovanie, to nie je nejaké opakovanie starých vecí. To je premýšľanie a vyzeranie smerom do budúcnosti, smerom, ktorým nás chce viesť Stvoriteľ v dnešnom svete, a to so všetkým čo máme, s celým bohatstvom našich vedomostí, našich schopností a možností viesť.

A kam ukazuje Ježiš? Kam nás chce viesť? Celým svojím životom – od chvíle, keď ako dvanásťročný sedel medzi učiteľmi zákona, až po chvíľu, keď sa na Golgote zdal byť ako nimi premožený – zjavuje jedno: poslanie múdrosti je v službe lásky a pomoci človeku. Malo by nám ísť o človeka, jeho dobro, jeho spásu. Pretože o to išlo Ježišovi z Nazareta.

Postaviť sa vedľa blížneho, ktorý potrebuje moju lásku a porozumenie, to je múdrosť.

Vedieť sa zastaviť v honbe za svojím cieľom pri niekom, kto padá

pod ťarchou bremena svojich vín alebo ľudskej tvrdosti – to je múdrosť.

Myslieť na toho, na ktorého ostatní nemajú chuť myslieť, aby si nekomplikovali svoj život – to je múdrosť, ku ktorej sme volaní zvesťou evanjelia: Ježiš Kristus je tou múdrosťou.

Všimnime si ešte jedno pri tejto múdrosti, ktorou je Ježiš Kristus. Vo vzťahu k Nemu nám Biblia pripomína bázeň. Prečo trávil Ježiš toľko času v modlitbách? Pretože sa rozprával so svojím nebeským Otcom. To nebol obrad, ktorému a naučil v synagóge. To nebola obyčaj zbožného hromadenia naučených slov. To bol rozhovor, v ktorom šlo o pravdu, o zachraňujúcu pravdu, ktorá je obsahom múdrosti.

Počiatok múdrosti je bázeň pred Hospodinom.

Svojou vzdelanosťou sme prenikli do mnohých prírodných tajomstiev. Získali sme poznaním napr. silu, ktorou sme rozštiepili atóm. Ale čo s tým atómom urobíme? Bez múdrosti nás všetkých môže zničiť. Ale bázeň pred Hospodinom nás učí, aby sme milovali bližneho. V Ježišovom kríži vidíme, že človek má v Božích očiach veľkú cenu. Takú veľkú cenu, že Ježiš svoj život položil ako obeť za hriechy a pýchu človeka. Ak uveríme Ježišovi Kristovi, ak uveríme tej Božej pravde, že človek má veľkú cenu v Božích očiach, potom budeme

múdri a múdro budeme používať svoju vzdelanosť a moc, svoje schopnosti a možnosti.

Inak nám všetko, čo máme a na čo sme hrdí, prinesie iba bolesť.

Boh však chce, aby sme svoj život prežili v múdrosti, šťastí a spokojnosti. Preto majme vždy na mysli: Keby sme aj všetko mali, keby sme aj všetko vedeli, ale nemilovali by sme svojho Stvoriteľa ako nášho Otca a vo svojom bližnom by sme nevideli nášho brata, našu sestru, nič nám to neprospeje.

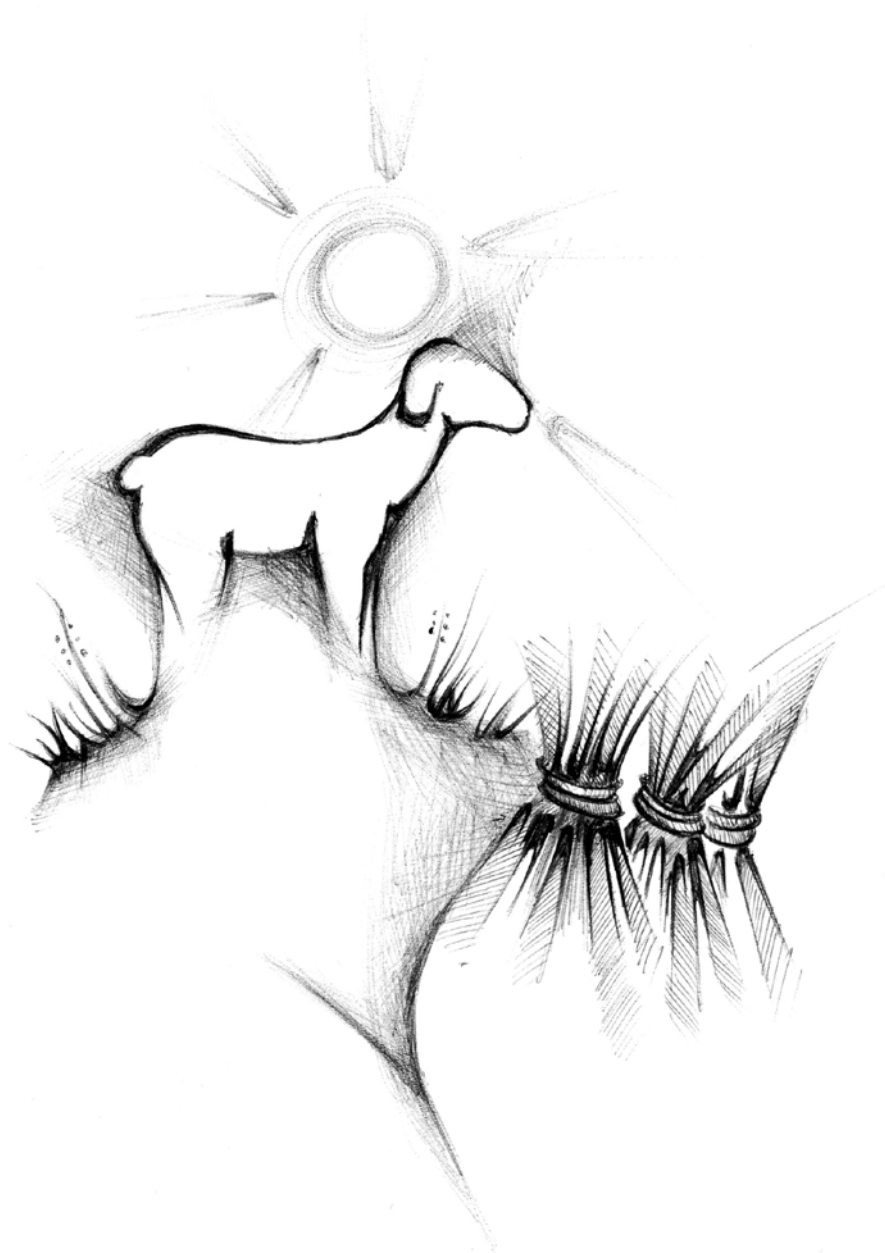
Ak budeme hľadať múdrosť a získavať poznanie v tomto novom školskom roku, nezabúdajme, že „počiatkom múdrosti je bázeň pred Hospodinom“ a najhodnotnejšie vedomosti sú tie, ktoré nás vedú bližšie k Bohu. Amen.

Modlitba

Bože pravdy, keď sa naše deti i my púšťame do úlohy získavať múdrosť, pomôž nám nezabúdať, že toto všetko je potrebné a nevyhnutné. Počas tejto práce daj, aby sme nezabúdali, že pravá múdrosť je tá, ktorá nás vedie bližšie k Tebe a robí z nás lepších ľudí. Vzdial' od nás pýchu z toho, čo vieme a urob nás pokornými a vďačnými voči Tebe. Prosíme, aby Tvoja pravda osvecovala naše hľadanie a náš život. Daj trpezlivosť, silu a lásku všetkým, ktorí vychovávajú naše deti. Amen.

26

27

KAPITOLA ŠIESTA

O dvoch bratoch

28

Ábel bol pastierom oviec, Kain bol však roľníkom. Po nejakom čase Kain priniesol Hospodinovi obeť z plodín poľa. Aj Ábel obetoval z prvorodeniat svojho stáda, a to z najtučnejších. Vtedy Hospodin priaznivo zhliadol na Ábela a na jeho obeť, ale na Kaina a na jeho obeť nezahliadol. Nato Kain vzbĺkol veľkým hnevom a zamračila sa mu tvár. Hospodin však riekol Kainovi: Prečo si vzbĺkol hnevom a prečo sa ti zamračila tvár? Zaiste, ak budeš dobre robiť, rozjasní sa ti; ak však nebudeš dobre robiť, hriech striehne pri dverách, na teba je upriamená jeho žiadostivosť; ale ty ho opanuj!

1M 4, 2-7

Ked' dvaja robia to isté, nie je to to isté.

Obaja synovia, Kain i Ábel, boli deti tých istých rodičov. Vychová-

vávaní v Božej bázni, obaja verili v Boha. Dospelí a stali sa mužmi. Zvolili si životné povolanie. Medzi nimi však bol rozdiel. Ábel sa rozhodol pre pastierstvo, Kain pre roľníctvo.

Pastierstvo je obraz pútnictva. Túžba byť pútnikom pod vedením jedného pastiera (Ž 23). Je obrazom nezabezpečeného života. Pastier nie je viazaný na pevné, stále miesto. Nemá oporu v dome.

Roľník je naopak viazaný na stále miesto a usadlý spôsob života. Zabýva sa a vytvorí si istoty – môj dom, môj hrad.

Kain a Ábel sa stali ľuďmi, medzi ktorými bol priepastný rozdiel. Čítali sme si, že sa stretli pri obeťovaní. Dnes by sme povedali, že sa títo bratia stretli v kostole, na službách Božích. Mladí ľudia v kostole – čo by sme chceli viac?

Rozdiel medzi nimi však bol v tom, že obeť jedného Boh prijal,

29

a obeť druhého neprijal. Prečo? Prečo je to tak, že Boh jednu obeť prijme, a druhú odmietne? Nie je to od Boha nespravodlivé? Ved' obaja prichádzajú do kostola, obaja spievajú tie isté piesne, počúvajú tú istú kázeň, pristupujú k tej istej Večeri Pánovej, dávajú milodar do tej istej pokladničky – a predsa Boh jedného prijíma, a druhého nie.

Je Pán Boh nespravodlivý? Nevie doceniť, že obaja prišli s obeťou? Nie! Boh je spravodlivý! Kde je teda chyba?

Obaja prinášajú Bohu obeť – dar. Prv však, ako sa Boh pozerá na dar, pozerá sa na srdce darcu. Moje a vaše srdce je dôležité! I obeť je dôležitá, ale srdce je dôležitejšie.

Ábel obetuje Bohu prvorodené zo svojho stáda, a to z najlepších. Aký je postoj Ábela voči Bohu? Prináša to najlepšie čo má, prvorodené spomedzi prvorodených, to najschopnejšie, najlepšie. Pre Ábela ako pastiera tieto kusy dobytky boli veľmi dôležité, lebo zaručovali, že jeho chov oviec bude kvalitný a prinesie veľa mlieka, mäsa a vlny a s takým dobrým tovarom sa dá i dobre obchodovať. Ábel napriek tomu „ohrozi“ svoje hospodárstvo: berie to najschopnejšie a najsilnejšie a prináša Bohu na oltár. Robí to vo viere, je to čin jeho viery. Ábel uctieva Boha a dôveruje Mu.

Uctieva Ho tým, že Mu prináša to, čo Bohu patrí: vždy to najlepšie. Verí mu a podľa toho sa i správa.

Verí, že jeho požehnanie nezávisí od hmotných vecí, ale od Boha. Prichádza k Nemu s vedomím, že keď Mu dá to najlepšie zo stáda, jeho chov nebude ohrozený, pretože jeho stádo je v Božích rukách. Ábela cesta je cestou dôvery v Boha vo všetkých oblastiach života, je to cesta obete.

Neprináša i Kain obeť? Kain tiež prichádza k Bohu s obeťou. Nesie mu snopy obilia. Každý z nich priniesol to, čo mal. Ale povedali sme si, že Boh prv, ako pozrie na obeť, pozrie na srdce darcu. Kain prináša svoju obeť, pretože vie, že Bohu sa patrí obetovať. Má plné ruky obilia, ale srdce prázdne. Kain chce „robiť dobre“, ale podľa svojho uváženia, nie podľa Božej vôle. Koná si náboženskú povinnosť, ale nedôveruje Bohu vo svojom živote. Žije ľahostajným životom. Nie je závislý od Boha. Nežije z viery, ale z videnia. Verí tomu, čo vidí, čo môže nahmatať. Mohli by sme povedať, že Kain je „kresťanský materialista“.

Je typ človeka, ktorý chodí v nedeľu do kostola. Sadne si do lavice, spieva, modlí sa, počúva kázeň, ak práve nie je zabratý do nejakých svojich myšlienok. Robí, čo treba, ale jeho srdce je v každodennom rozhodovaní voči Bohu ľahostajné. Jeho láska k Bohu ochladla. Nekladie si otázku: – Čo by urobil Ježiš na mojom mieste? To najlepšie, čo má, sa zdráha obetovať Bohu. Čas na rannú modlitbu radšej prespí. Na-

miesto večernej modlitby si sadne radšej k televízoru a zabúda na to, že takto – nie slovami, ale príkladom, oslovuje svoje deti.

Kain bol však pracovitý človek. Polia mal krásne obrobené. Mnohí, ktorí sa hlásia k cirkvi, tvrdo pracujú. To je dobre. Ale otázka z Božej strany zaznieva: – A čo tvoje srdce? Miluješ Boha? Máš Ho v svojom srdci na prvom mieste? Dôveruješ Mu? Prinášaš Mu obete? Záleží ti na duchovnom spoločenstve cirkvi?

Kainov čin je prejavom falošnej zbožnosti. Svoj vzťah k Bohu neberie vážne. Zmýšľa ako Ezau, ktorý za miskú šošovice, za hmotnú výhodu, vymenil Božie požehnanie – prvorodenstvo. Riadi sa podľa pohanského hesla: dám ti bože, aby si mi aj ty dal.

Kain sa nahneval na Boha. Nahneval sa preto, že Boh nekonal podľa jeho predstáv, podľa jeho priania.

Boh však neodmieta Kaina, nezavrhne ho. Pýta sa ho: – Prečo si vzbĺkol hnevom? Prečo sa ti zamračila tvár? A dáva mu otcovskú radu: – Ak budeš dobre činiť, tvoja tvár sa rozjasní. Či neprijmem i teba, ak sa obrátiš na mňa s dôverou ako Ábel?

Pred Bohom je vždy rozhodujúce srdce, poslušnosť. Otcovsky varuje Kaina: – Ak nebudeš dobre činiť, hriech striehne pri dverách a jeho pozornosť je upriamená na teba. Stačí len pootvoriť dvere a on

si už nájde cestu do tvojho srdca.

Ten zlý chodí okolo nášho srdca a čaká na svoju príležitosť. Ale i Ježiš stojí pri dverách nášho srdca, ticho klope, a čaká kedy Ho človek vpustí dovnútra. Rozhodnutie je na človeku. Zodpovednosť nemožno prenášať na Boha.

My už dnes neprinášame také obete na oltár ako v starozmluvnej dobe. Sme zmierení s Bohom jedinou obeťou jeho Syna, Pána Ježiša Krista, ktorý zomrel na našom mieste, za naše viny. Toto si najzreteľnejšie pripomíname pri prijímaní Večere Pánovej.

Ábel je predobrazom Krista v Starej zmluve. Ábelova cesta je Kristova cesta, cesta úplnej dôvery, lásky a obete Bohu.

Tieto dve cesty sa ponúkajú všetkým.

Ktorou cestou pôjdeme?

Na ľudí môžeme spraviť dobrý dojem. No len Boh nám vidí do srdca, číta naše myšlienky ako v otvorenej knihe.

Tento príbeh nás vyzýva, aby sme sa nepozerali okolo seba, ale na svoje srdce a na Krista.

Kráčajme Ábelovou cestou a nasledujme jeho príklad. I keď tu už dávno nebudeme, naša viera bude stále živá v našich deťoch a našich vnúčatách. Amen.

Modlitba

∴ Bože, Ty vieš, že každý deň

30

31

musíme urobiť veľa rozhodnutí. Ponúkaš nám svoju múdrosť a pomoc, ak sa s dôverou spoľahneme na Teba. No, niekedy sa nám zdá, že si ďaleko a my necítíme Tvoju prítomnosť. Potom máme pokušenie konať tak, ako konal Kain. Ale my vieme, že Ábelova

cesta, ktorou je život v poslušnosti Tebe, je to, čo od nás očakávaš, aby si nás mohol požehnať. Daj nám múdrosť a odvahu, aby sme sa správne v živote rozhodovali a chodili po Tvojich cestách. Amen.

KAPITOLA SIEDMA

Zápas o pravdu

Nato sa ho anjel po druhýkrát dotkol a povedal: Vstaň a jedz, lebo máš pridálekú cestu pred sebou. Vstal teda, najedol sa a napil, a posilnený tým pokrmom putoval štyridsať dní a štyridsať nocí až na Boží vrch Chóréb. Tam vošiel do jaskyne, kde aj prenocoval. A hľa, zaznelo k nemu slovo Hospodinovo: Čo tu robíš, Eliáš? Povedal: Príliš som horlil za Hospodina, Boha mocností, lebo Izraelci opustili Tvoju zmluvu, zbúrali Tvoje oltáre a Tvojich prorokov povraždili mečom, takže som zostal len sám. Teraz siahajú aj na môj život, aby mi ho vzali.

Nato povedal: Vyjdi a stoj na vrchu pred Hospodinom! A hľa, Hospodin šiel vedľa. Strhol sa mocný a silný víchor, ktorý rozrážal vrchy a drvil bralá pred Hospodinom. Hospodin však nebol vo víchre. Po víchre nastalo zemetrasenie, ale ani v zemetrasení

nebol Hospodin. Po zemetrasení prišiel oheň, ale Hospodin nebol v ohni; po ohni zašumel tichý šelest.

1Kr 19, 7-12

Eliáš bol prorok, Boží muž. Pôsobil v Severnom kráľovstve za vlády kráľa Achába a jeho manželky, sidónskej kráľovnej Ízebely.

Prorok bol človek vyvolený Bohom, aby oznamoval národu Božiu vôľu. Slová súdu, alebo nádeje. Prorok bol človek, ktorý videl do situácie, rozumel dejinám, rozumel prítomnosti, vedel analyzovať duchovný i hospodársky život a videl dopredu, akým smerom sa bude uberať budúcnosť.

Činnosť prorokov bola často spojená s konaním nevšedných vecí, divov a zázrakov. Boli to silné osobnosti s prirodzenou autoritou v národe.

Jedným z takýchto prorokov na javisku dejín bol prorok Eliáš, ktorého meno znamená Hospodin je Boh.

Eliáš ako Boží muž horlil za Božiu vec. S nevôľou znášal novoty kráľovnej Ízebely. Pod jej taktovkou a sponzorstvom sa pravda a spravodlivosť, milosrdenstvo a česť každým dňom vytrácali zo spoločenského života. Na kráľovskom dvore a v diplomatických službách i v štátnej správe sa s Pánom Bohom už nepočítalo. Viera sa menila na poveru. Boží zákon, ktorý zaručoval poriadok a spravodlivosť v národe, bol nahradený ľudskou vôľou, ľudskými plánmi, ktoré sa odobrovali v chrámoch cudzích božstiev.

Národ nezabudol na Mojžiša, Józua, sudcov, Samuela. Nezabudol na to, ako ho Boh vyviedol z Egypta a pomáhal mu. Ale nastala iná doba, iný trend, a to pod taktovkou kráľovnej Ízebely.

Eliáš sa ako prorok stretol s kráľom Achábom a oznámil mu ako odpoveď na modlárstvo Boží trest slovami: – Akože žije Hospodin, Boh Izraela, v službe ktorého stojím, nebude po tieto roky ani rosy, ani dažďa, iba ak na moje slovo, a odišiel do exilu.

Tri roky nezapršalo... Po troch rokoch sa Eliáš vracia z exilu. Ide za kráľom Achábom a vyzve ho, aby dal zhromaždiť národ na hore Karmel. S ťažkým srdcom hovorí k nerozhodnému zhromaždenému

ľudu... a potom sa odohrá zázrak pred ich očami. Ľud vzýva Hospodina a klania sa Mu.

No inak sa nič nedeje. Žiadna podstatná, skutočná zmena v národe. Iba, štatisticky povedané, o jednu zvláštnu udalosť viac.

Kráľovná Ízebel, ktorá „vo svojej kuchyni varí“ skazu a úpadok národa, koná ďalej, akoby sa nič nestalo. Služobníci slúžia, život ide „de facto“ ďalej ako predtým.

Eliáš si veľa sľuboval od udalosti na hore Karmel, ale teraz je sklamaný. Ízebel sa mu chce pomstiť a jeho život je ohrozený. Aby si ho Eliáš zachránil, musí utekať. Odchádza do púšte. Cestou prepúšťa svojho sluhu a on ide ďalej, až príde do jaskyne. Má jednu jediná túžbu: zomrieť, a to hneď! Nie je zbabelec, ani sa nebojí smrti. Je však totálne vyčerpaný.

Hovorí si: – Verne som vždy plnil Božie príkazy, a nikdy som nezáskal nič, len protivenstvo. Je na konci síl. – Radšej smrť ako taký život, uvažuje sklamaný Eliáš.

V tomto rozpoložení sa mu prihovára Boh. Prichádza za ním a dáva mu nepríjemnú otázku na telo: – Čo tu robíš Eliáš? A Eliáš odpovedá: – Príliš som horlil za Teba, Bože, ale nič z toho, chcem už umrieť.

Jeho reč nie je len správou o biede ľudu, ale aj nepriamou výčitkou Hospodinovi, že nechal veci dôjsť tak ďaleko.

Eliáš rezignuje, vzdáva sa všetkého, je vyčerpaný a unavený až na smrť. Navyše je nepochopený, opustený, osamotený. Vyhorený.

Pán Boh ho vyvádza z jaskyne von a ukazuje mu niekoľko prírodných javov.

Najprv obrovský víchor, ktorý rozrážal skaly a drvil bralá, Hospodin však nebol vo víchre; potom zemetrasenie, ale ani v ňom nebol Hospodin; potom oheň, ale ani v ohni Hospodin nebol.

Napokon zašumel tichý vánok. „Len čo to Eliáš počul, zahalil si tvár do plášťa“, pokračuje náš text.

Eliáš očakával, že zmena v starozmluvnej cirkvi Izraela sa bude diať, ako keď sa strhne silný víchor, alebo ako zemetrasenie... oheň... všetko ničivé živly.

Ale to nie je Božia cesta, Boží spôsob konania. Až keď zašumel tichý vánok... Boh bol vo vánku.

Poznáte to? Určite ste mnohí niečo podobného zažili.

Božia lekcia Eliášovi „tichý vánok“ je aktuálna i dnes: Boh nechce konať v ničivých živloch, ale v mojom a tvojom hlase, hlase tichom a jemnom, v slove, ktoré môže byť v hluku sveta prepočuté, a predsa je jedinečnou a nezničiteľnou silou, ktorá nenásilne a nepozorovane pôsobí, rúca staré a vytvára nové.

Boh nepodpísal Eliášovi abdikáciu, ale poveril ho novou úlohou. Posiela ho späť na miesta bojov a ťažkostí, problémov a neistoty.

Eliáš už netúži po víchre, zemetrasení ani ohni, ale tichým jemným slovom bude podávať Boží liek národu, tak ťažko chorému na duši i na tele.

Silný víchor, zemetrasenie, oheň – to je sila, o ktorej sa nedá pochybovať. A my sa cítime sebaistí, „sme na koni“. Pochybujúcich a váhajúcich odzbrojíme, zatlačíme ich do kúta, prinútime veriť a rozhodnúť sa pre Boha.

Lenže to nebola Božia cesta pre Eliáša a nazdávam sa, že nie je ani pre nás.

Boh od nás očakáva, aby naše slová boli ako tichý vánok. Ten je nenápadný, ale príjemný. Naše slová a pôsobenie nemajú byť veľkým „lomozom“, majú byť tiché, avšak vytrvalé. Zdajú sa byť často akoby slabé a neúčinné. Avšak, nesené láskou, vykonávajú svoje poslanie.

Tiché slovo je slovo, ktoré pohladí, povzbudí, poteší, pozdvihne, dodá novú nádej, pofúka rany a obviaže ich.

Zázrak neprinesie želanú zmenu srdca. Ľudia sú skeptickí, po čase začnú pochybovať i o tom najväčšom zázraku.

Ale slovo evanjelia nesené láskou, také slovo, ktoré nájdú ľudia v kostole, je balzamom. A tam k nemu sa budú vracieť – už nie sami, ale so svojimi najbližšími a priateľmi. Amen.

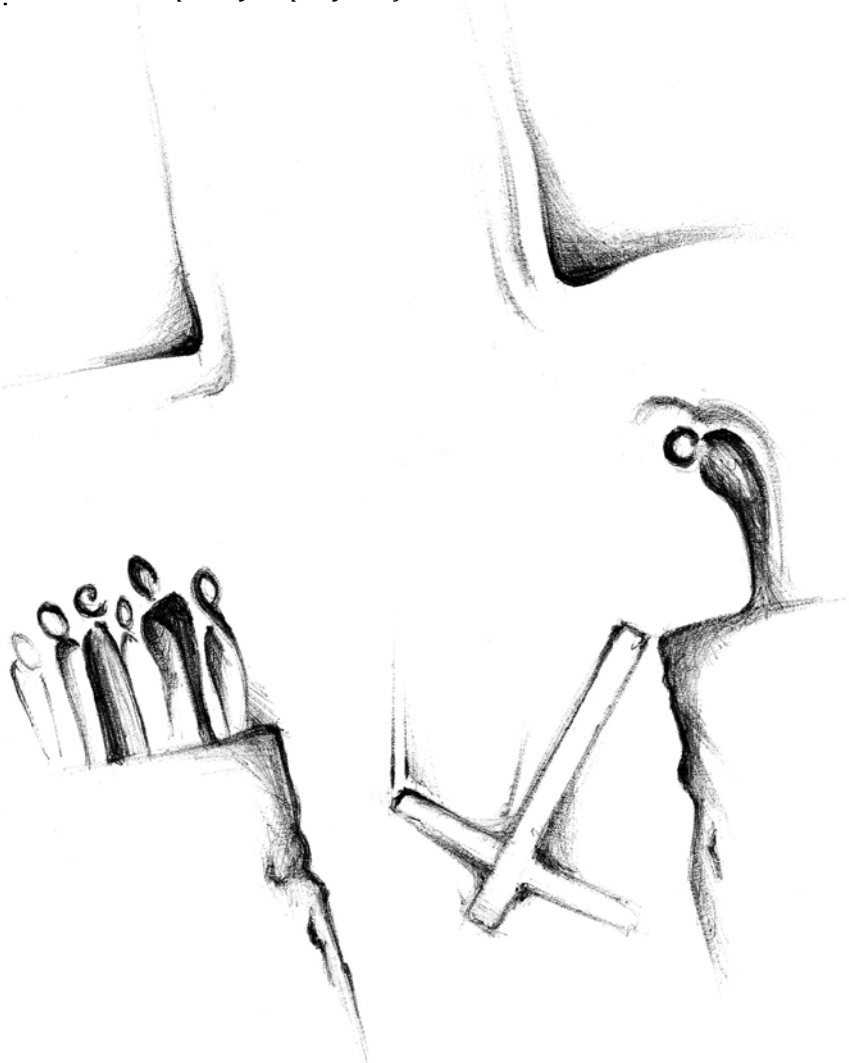
34

35

Modlitba

Bože, Tvoje cesty nie sú naše cesty a naše myšlienky nie sú Tvoje myšlienky. Poznáš náš život, našu prácu, naše snaženie a obete, naše očakávanie, ale i sklamanie, prehry a pády. Daj

nám poznať, že naša práca pre Tvoje kráľovstvo nie je márna, že sa nestratí. Pridaj nám trpezlivosť a silu, aby sme Tvoje dielo niesli ďalej. Posilni naše mysle, ruky i kolená a naplň nás svojím Duchom. Amen.

KAPITOLA ÔSMA

Nasledovanie Krista

Spomienka na Juraja Tranovského pri 360. výročí úmrtia

*Vtedy riekol Ježiš učeníkom:
Ak niekto chce prísť za mnou,
nech zaprie seba samého, vezme
svoj kríž na seba a nasleduje ma!
Lebo kto by si chcel zachrániť
život, stratí ho; ale kto by stratil
život pre mňa, nájde ho. Ved' čo
osoží človeku, ak získa hoci celý
svet, ale utrpí škodu na duši?
Alebo čo človek dá ako protihod-
notu na vykúpenie svojej duše?
Syn človeka zaiste príde v sláve
svojho Otca so svojimi anjelmi,
a vtedy odplatí každému podľa
jeho skutkov.*

Mt 16, 24-27

Jeden starý príbeh hovorí o pútnikoch, ktorí šli do zasľúbenej zeme. Jeden z nich nariekal nad tým, že jeho kríž je príliš ťažký. Milostivý Boh sa k nemu sklonil a zaviedol ho do miestnosti, kde boli vystavené kríže všetkých ľudí, a povedal mu: – Vyber si! Pútnik si

začal vyberať. Jeho pohľad mu padol na jeden tenký, ale zato dlhší a väčší kríž. Potom uvidel malý, ale keď ho chcel zdvihnúť, bol ťažký ako olovo. Našiel aj taký kríž, ktorý sa mu páčil, a vzal si ho na ramená. Zrazu však pocítil, ako ten kríž práve na mieste, kde doliehal na rameno, mal ostrú hranu, tá mu ako trň vnikala do tela. Tak mal každý kríž niečo nepríjemného. Keď si poprezeral všetky kríže, nenašiel žiadny vhodný pre seba. Potom však jeden uvidel, ktorý predtým prehliadol, lebo bol položený bokom od ostatných. Pútnik sa rozhodol, že to je kríž, ktorý chce niesť na svojej ďalšej púti. Nebol ani príliš ťažký, ani príliš ľahký, taký vhodný, akoby bol stvorený pre neho. Ale keď si ho pozornejšie pozrel, poznal, že to bol jeho kríž, ktorý dosiaľ niesol... Vzal ho teda a vykročil so spolupútnikmi na cestu, ktorú mali pred sebou. Ako tak putovali, nášmu pútni-

kovi sa jeho kríž po čase zdal príliš dlhý. Bez rozpakov z neho odrezal pekný kúsok. A potom ešte raz. Po dlhej ceste prišli pútnici k priepasť. Do zeme, ktorá sľubovala večnú radosť a blízkosť Boha, nevedol žiadny most. Každý pútnik po krátkom zaváhaní položil cez priepasť svoj kríž. Všetkým stačili ich kríže na to, aby po nich prešli na druhú stranu. Iba pútnik, ktorý si zo svojho kríža odpíliť, aby ho mal ľahší – a teraz mu bol krátky na preklenutie priepasti – tu zostal stáť zarazený a zúfalý, lebo nemohol prejsť do zaslúbenej krajiny.

I my sme takíto pútnici. Putujeme do zaslúbenej zeme za naším Pánom. Kristus nás volá, aby sme šli za Ním. Kladie si však jednu podmienku: – Ak niekto chce prísť za mnou, nech zaprie seba samého, vezme svoj kríž na seba a nasleduje ma!

Kto chce ísť za Kristom, má zaprieť seba samého. Naša prirodzenosť nás však vedie opačným smerom: Človek má radšej pohodlie ako službu Bohu a blížnemu. Viac nás priťahujú záľuby ako modlitba. Máme bližšie k sebestvu a ľahostajnosti ako k láske. Preto Ježiš pripomína: – Ak ideš za mnou, prekonaj všetko, čo ťa odo mňa odvádza. Premáhaj zlé sklony. Krot' hnev a pýchu. Postav Boha na prvé miesto. Nemysli iba na svoje záujmy, ale maj na zreteli prospech svojich blížnych.

Kto chce ísť za Kristom, má vziať a niešť svoj kríž.

Ak niesol kríž Kristus, musí ho niešť i ten, kto Ho nasleduje.

Ak ide človek za Kristom verne, krížu sa nevyhne. Niekedy je to nepochopenie, inokedy reči, ktoré škodia, niekedy posmech, niekedy sú to i horšie veci. Ťažký kríž! Ježiš však očakáva, že ho vezmeme na seba a ponesieme ho.

Všetci by sme sa najradšej krížu vyhli. Usilujeme o to, aby sme ho nemuseli niešť. Dobrotivý Boh skutočne pôsobí, že náš kríž nie je taký ťažký, aby sme ho neuniesli. Ale keď kríž príde, ten, kto nasleduje Krista, sa mu nevzpiera. Pokorne kríž prijíma a hovorí: – Dobre, Pane Ježiši, ponesiem svoj kríž. Ty mi za to stojíš. Prosím Ťa, pomôž mi pri tom.

Niekedy bola s nesením kríža spojená i mučenícka smrť. Niektorí ju podstúpili a podľa Kristovho zaslúbenia dosiahli večný život. Iní sa najvyššej obete zľakli. Zapreli Krista, aby sa zachránili, a tak sa pripravili o večný život.

Často počujeme v rozhovoroch: – Ja chcem zo života niečo mať. Ja si chcem užiť. A podľa toho sa potom rozhodujeme. Niekedy robíme iba to, čím sa necítíme obmedzení a ukrátení. Milovať druhého, to znamená brať na neho ohľad. Veriť v Boha, to znamená tiež i pre Neho niečo obetovať. Byť verný Kristovi, to často znamená mať menej ako iní. Slúžiť blížnym, to znamená

venovať im čas a energiu. A tak sa niekedy toho zľakneme a stávajú sa z nás raz sebeckí, inokedy lakomí alebo neverní ľudia.

Kristus však hovorí: Kto si „to svoje“ za každú cenu drží a chráni, ten nakoniec príde o všetko. Kto však vie zo svojho života rozdávať druhým, tomu bude dané viac, ako si vie predstaviť, a to nie až vo večnosti, ale už tu a teraz. Či nie je láska, radosť, pokoj a ďalšie ovocie Ducha Svätého oveľa viac ako všetok prepych a akýkoľvek majetok?

– Ved' čo osoží človeku, ak získa hoci celý svet, ale utrpí škodu na duši? – pýta sa Ježiš aj nás. Je prirodzené, že chceme veľa vecí, ale položíme si otázku: Je nám to vždy na dobro? Dajme pozor, aby netrpel náš život, náš vzťah k Bohu, naša láska k ľuďom, naše kresťanstvo. Lebo vo všetkých hmotných ziskoch je skryté pokušenie a beda človeku, ktorý si to včas neuvedomí. Napokon, i keby človek dosiahol všetko, nakoniec odíde zo sveta rovnako nahý, ako na svet prišiel.

Ježiš nám pripomína, že všetky tieto, nami ľuďmi, žiadané veci nie sú najdôležitejšie. Boh je viac, dary Ducha Svätého sú viac, Kristovo kráľovstvo je viac – tomuto sa nič na svete nevyrovná, to nemôže byť ničím nahradené. Dajme preto pozor, aby sme sa o toto všetko nakoniec pre nejaké pominuteľné veci, nepripravili!

Možno si niekto kladie otázku,

prečo som si zvolil takýto zvláštny text o nesení kríža, keď si pripomíname pôsobenie Juraja Tranovského v Liptovskom Mikuláši.

Život a pôsobenie Juraja Tranovského, od úmrtia ktorého uplynulo 360 rokov, je pevne späté s nesením kríža. Pre svoju vieru v Krista ako evanjelický kňaz bol často v putách, viackrát vo vyhnanstve a vo väzení, v mnohých ťažkostiach a utrpení. S týmto krížom prišiel i do Mikuláša, kde strávil posledné roky života.

A práve on, Tranovský, je príklad toho, že Boh, – hoci dopustí, aby sme niesli ťažký kríž – nás nikdy neopustí. Tranovský sa nezlakol prenasledovania, nevzdal sa viery. Netúžil po spoločenských výhodách, ktoré by nepochybne získal zapretím Krista. Je príklad toho, že ťažko skúšaný život môže byť životom radostným, prospešným pre blížnych a na slávu Bohu.

Tranovský túžil dať evanjelickému ľudu to, čo mu najviac chýbalo: knihu nábožných piesní. Usilovne zbieral a hľadal staré piesne, prekladal z latinčiny a nemčiny, sám napísal 90 piesní a v roku 1636 (teda rok pred svojou smrťou) pripravil do tlače CITHARU SANCTORUM so 414 piesňami. Spolu s Bibliou sa táto kniha stala pre našich starých otcov a staré mamy vzácnym pokladom, horiacou fakľou, ktorú si podávali mnohé generácie.

Táto kniha piesní rozplameňova-

38

39

la srdcia tých, ktorí ju brali do rúk a spievali z nej. Vnášala do života radosť, útechu, lásku, odvahu, chuť žiť a niešť svoj kríž každým dňom života v nádeji, že to má zmysel, že stojí za to pre Krista žiť, a ak treba, obetovať i svoj život.

Kde by sme boli dnes bez Citharry sanctorum? Nevieť. Viem však, že náš život by bol chudobnejší a smutnejší. Mnohí by zostali smutne stáť spolu s tým pútnikom na kraji priepasti s nenaplnenou túžbou dostať sa do zaslúbenej zeme.

Vo svetle Kristovho evanjelia veríme, že náš život, i keď nám v ňom pripadne niešť ťažký kríž, má zmysel. Ako krásny príklad týchto slov, ako krásny príklad hodný nasledovania vidíme život a prácu kňaza Juraja Tranovského, ktorého výročie úmrtia si dnes pripomíname.

Vďaka Bohu za jeho život, za dieťo, ktoré pre nás po sebe zanechal. Amen.

Modlitba

Pane Ježiši Kriste, Ty vieš, že sme často podobní pútnikovi, ktorý si chcel vymeniť svoj kríž. Najradšej by sme Ťa nasledovali bez kríža. Ale to nejde. Ty nás však uistuješ, že nám pomôžeš.

Ďakujeme Ti, že vždy stojíš pri nás so svojou pomocou. Dávaš nám nové sily a nádej. Ďakujeme Ti za ľudí, v ktorých máme oporu a cez ktorých nám Ty sám pomáháš.

Veríme, že i život s ťažkým krížom má zmysel. Aj Tvoj kríž bol ťažký. Bol však iba cestou k víťazstvu a večnému životu, ktorý si vybojoval pre nás. Vďaka Ti za to. Amen.

KAPITOLA DEVIATA

Otázky Jána Krstiteľa

Advent

40

Keď Ján v žalári počul o skutkoch Kristových, poslal k Nemu svojich učeníkov, aby sa Ho spýtali: Či si Ty ten, ktorý má prísť, a či iného čakať? Ježiš im odpovedal: Choďte a oznámte Jánovi, čo počúvate a čo vidíte: slepí vidia, chromí chodia, malomocní sa čistia, hluchí počujú, mŕtvi vstávajú a chudobným sa zvestuje evanjelium. Blahoslavený je, kto by sa nepohoršil na mne. Keď poslovia odišli, začal Ježiš hovoriť zástupom o Jánovi: Čo ste vyšli vidieť na púšť? Či trstinu, ktorú vietor sem-tam koliaše? Alebo čo ste vyšli vidieť? Človeka oblečeného do mäkkého rúcha? Ajhľa, tí, čo nosia mäkké rúcho, bývajú v kráľovských domoch. Čo ste teda vyšli? Či vidieť proroka? Áno, hovorím vám: omnoho viac ako proroka. Toto je ten, o ktorom je napísané: Ajhľa, posielam svojho posla pred Tebou a on Ti pripraví cestu. Veru

vám hovorím: Medzi narodenými zo žien nepovstal väčší nad Jána Krstiteľa, ale kto je najmenší v kráľovstve nebeskom, je väčší ako on. Odo dní Jána Krstiteľa až dodnes kráľovstvo nebeské trpí násilie a násilníci ho uchvacujú. Lebo všetci proroci aj zákon až po Jána prorokovali. Ale ak chcete prijať: on je Eliáš, ktorý má prísť. Kto má uši, nech počuje!

41

Mt 11, 2-15

Žila raz starénka, ktorej Boh sľúbil, že ju ešte v ten deň navštíví. Bola nato, prirodzene, hrdá a aby sa vzácny hosť u nej cítil dobre, upratovala, piekla, prestrela stôl. A potom už čakala svojho návštevníka. Zrazu niekto zaklopal na dvere. Rýchlo otvorila, ale keď uvidela, že vonku stojí iba úbohý žobrák, povedala: – Nie, dnes choď svojou cestou! Ja práve teraz čakám milé-

ho Boha, nemôžem sa o teba postarať! – a nechala ho odísť. Onedlho opäť niekto zaklopal. Žena otvorila dvere ešte rýchlejšie ako prvý raz. Ale koho uvidela vonku stát? Zasa iba nejakého úbohého starca: – Čakám dnes na Boha. Naozaj sa nemôžem o teba postarať! – povedala a zabuchla mu dvere pred nosom. O chvíľu tretie zaklopanie, starenka tretí raz otvára dvere a tretí raz nejaký otrhaný a hladný žobrák, ktorý ju prosí o kúsok chleba a o strechu nad hlavou. – Daj mi pokoj! Čakám na milého Boha. Nemôžem ťa teraz vziať do svojho domu! – odpovedala i tomuto prichádzajúcemu, takže i on odišiel bez jej pomoci. Hodina plynula za hodinou. Už sa blížil večer, a po očakávanom Pánu Bohu ani chýru, ani slychu. – Kde sa len zdržal? pýtala sa znepokojená starenka. Nakoniec šla spať. A vo sne sa jej milý Boh zjavil a takto sa jej prihovoral: – Trikrát som ťa dnes v tvojom dome navštívil, ale trikrát si ma z neho vykázala von!

Ján Krstiteľ prechádza podobnou situáciou: ohlasuje, že kráľovstvo Božie sa priblížilo, a vyzýva k pokániu. Celý národ vychádza k nemu na púšť. Jánov zjav je zvláštny a pôsobivý. Ved' 450 rokov nebolo počuť v Izraeli prorocký hlas. A teraz sa ozval. Vyzýva národ, aby sa pripravil na stretnutie s Mesiášom: – Vyrovnajte cestu Pánovi. Inak povedané: To, čo je krivé, má sa vyrovnať. Kde je jama, tá sa má

vyplniť. Kde je kopec, ten sa má znížiť. Má sa tak odstrániť všetko, čo prekáža príchodu vzácneho hosta.

S príchodom kráľovstva Božieho Ján Krstiteľ neodmysliteľne spája súd. Čo človek rozsieval, to bude i žať. Sekera je už priložená na korene stromov. Každý strom, čo nerodí dobré ovocie, vytnú a hodia do ohňa. Hovorí: – Po mne prichádza ten, v ktorého ruke je vejačka. Vyčistí si humno a svoju pšenicu zhromaždí do obilnice, ale plevy spáli v neuhasiteľnom ohni.

Dosť bolo Herodesovej krutovlády, dosť bolo rímskej nadvlády, biedy a poníženia.

S Ježišom sa priblížil i nový svet – Božie kráľovstvo. Doň nesmie vstúpiť nič zo starého sveta, porušeného hriechom. Nastane radikálny zlom, z neho vzíde nová epocha. Naplnia sa zaslúbenia prorokov. Pán Boh zasiahol.

Ján Krstiteľ očakával nápravu všetkého, ktorá bude zrejma všetkým. Podobne si príchod Mesiáša predstavovali všetci Židia. Príchodom Ježiša Nazaretského však akoby neprišlo k žiadnemu viditeľnému zlomu, k ničomu mimoriadnemu. Ján, ktorý Mu svojou službou pripravoval cestu, je vo väzení, Herodes stále panuje, hriech zostáva neodsúdený. A tak sa mnohí pýtajú: – Aký to je Mesiáš? Možno Ježišove skutky pokladať za skutky Mesiášove? Je Ježiš tým Mesiášom, ktorý mal prísť, alebo máme iného

čakať? To je otázka, ktorá sa ozýva v Jánovej duši ako zvon vo veži. To je otázka, s ktorou zápasí viera vo všetkých dobách. Preto hovorí Ježiš o pohoršení: nad Ním, nad Jeho bezvýznamnosťou vo svete, nad podobou Jeho cirkvi, nad nespravodlivosťou, ktorá nie je súdená, nad nezmyselnosťou, absurdnosťou sveta.

Mnohí sa pohoršovali vtedy a mnohí sa pohoršujú i v dnešnej dobe. Ale „blahoslavený je ten, kto by sa nepohoršil na mne“, hovorí Kristus a posíla odpoveď Jánovi. Čítuje mu proroctvá z knihy Izaiášovej, ktoré Ján dobre pozná. Ale zámerne vynecháva pasáže o treste a súde. Zdôrazňuje milosť a lásku.

A to je i dnešná téma v tejto adventnej dobe.

Ježiš prichádza medzi nás. Namiesto súdu a spravodlivosti ohlasuje lásku a milosrdenstvo. Pretože advent – to je doba milosti a súdu. Teraz je čas milosti. Ešte neprišiel deň súdu, hoci by ho mnohí už tak radi videli. Aj my si koľkokrát vzdychneme: – Dokedy, Bože? Kedy už tomuto bude koniec?! Boh sa však so súdom neponáhľa. Veď koľkí by sme na Jeho súde museli zhoriť ako plevy? Koľkých z nás by musel vyťať ako suché stromy, neprinášajúce ovocie? Doba adventu, to je aj pre nás doba milosti. Teraz k nám Boh prichádza ešte ako milosrdný a láskavý. Potom príde čas, keď k nám pristúpi už ako sudca.

Zatiaľ však nie – ešte mešká s naším súdom, lebo nerád trestá.

Kristovo slovo Jána Krstiteľa presvedčilo. Presvietilo tmu, do ktorej sa dostal. Opravil si predstavy o Mesiášovi. Už sa nepohoršuje na ňom. Dôveruje Mu. Nevidí čo by chcel vidieť, ale napriek tomu verí, dôveruje Kristovi.

I my prechádzame rôznou tmou v živote. I my sa ocitáme z času na čas v kríze. No Kristovo slovo rozptyľuje našu tmu a vyvádza nás z krízy. Preto si ho čítame, preto prichádzame na služby Božie a počúvame ho, znovu a znovu. A ním posilnení, vstupujeme do nového týždňa a prekonávame prekážky na našej ceste za Kristom.

Blahoslavený, kto by sa nepohoršil na Kristovi. Amen.

Modlitba

Pane, prichádzaš k nám so slovami milosti. Chceš, aby všetci ľudia okúsili ovocie Tvojej spásy a boli zachránení. Do temnôt nášho života prinášaš svetlo a v beznádejných situáciách ponúkaš nádej. Smútok meníš na nepoznanú radosť. Dávaš silu odpúšťať tým, ktorí nám ublížili. Tvoja prítomnosť nás premieňa na Tvoju podobu. Vďaka Ti za to. Amen.

KAPITOLA DESIATA

Odkrytie zaneseného prameňa

Pamiatka reformácie

*Spravodlivý bude žiť z viery.**R 1,17b*

Antony de Mello, známy rímsko-katolícky kňaz, ktorý žil dlhé roky v Indii, zapísal vo svojej knihe *Spev vtáka* i tento príbeh:

Kedysi dávno mal jeden guru mačku. Večer čo večer, keď si guru sadol, aby odbavil bohoslužby, vliezla tam i mačka, čo patrila do ášramu, a rozptyľovala veriacich. Preto guru nariadil, aby mačku počas bohoslužieb priviazali. Dlhो po smrti guru mačku naďalej priväzovali počas večerných bohoslužieb. A keď nakoniec zdochla, priviedli do ášramu inú mačku, aby ju mohli priväzovať počas večernej bohoslužby. Neskôr, po stáročiach, žiaci guru písali veľmi učené spisy o podstatnej úlohe mačky pri náležitom slávení bohoslužby.

Pointa tohto príbehu je pointou i slávnosti Pamiatky reformácie. V príbehu sa hovorí o mačke, ktorá rušila priebeh bohoslužieb. Keďže majiteľom mačky bol guru, nechceli ju vyhodiť von z bohoslužobnej miestnosti, ale, aby zabránili jej rušivému vplyvu, počas bohoslužieb ju priväzovali. Keď guru zomrel, mačka ešte žila a stále ju priväzovali v bohoslužobnej miestnosti. Medzitým, ako plynul čas, už aj zabudli, prečo býva mačka priviazaná v miestnosti počas bohoslužieb. Ľudia sa pravdepodobne vymenili, starí odišli a noví nepoznali, ako sa to v skutočnosti začalo.

Keď mačka zdochla, priniesli novú mačku a priviazali ju počas bohoslužby v miestnosti. Už však nie preto, aby nerušila veriacich, ale preto, lebo si mysleli, že prítomnosť mačky je potrebná pre náležité slávenie bohoslužby.

44

45

O stáročia neskôr vznikli vedecké zdôvodnenia o význame mačky na bohoslužbách. Nie je ťažké predstaviť si vývoj tejto tradície – je to také samozrejmé... Aj my sme niekedy svedkovia toho, že ani nemusí uplynúť veľa času a to, čo sa včera vysvetľovalo ako červené, dnes sa vysvetľuje ako čierne a naopak. Dejiny sú bohaté na takéto historky.

Prečo však spomínam tento príbeh na Pamiatku reformácie? Lebo reformácia je práve o tomto - ide jej o podstatu veci, o odkrytie prameňa, zaneseného rôznymi nánosmi nepodstatných náuk, poloprávd, bludov, filozofických špekulácií a ľudských domnienok.

V deň Pamiatky reformácie spomíname na Dr. Martina Luthera, stredovekého augustiánskeho mnícha, hlbavého, úprimného a vzdelaného človeka. Luther žil v dobe, keď takmer každý veril v Boha, počítal s Jeho prítomnosťou vo svojom živote, počítal s realitou života po smrti a pripravoval sa na stretnutie s Bohom. Ak by sme chceli celú túto situáciu vystihnúť jednou vetou, tak veľmi zjednodušene by sme mohli povedať, že Luther si s celou vážnosťou kládol otázku: Ako nájdem milostivého Boha? Bol si vedomý toho, že taký, aký je, sa nemôže postaviť pred Boha, lebo by bol určite odsúdený! Myšlienka na Boží súd a vedomosť o Božom

hneve ho deptali. Hľadal cestu, ako vyjsť z tohto labyrintu. Snažil sa využiť všetky možné dostupné spôsoby stredovekej cirkvi ako sa zbaviť svojej životnej úzkosti: vstúpil do kláštora, dôsledne zachovával kláštorne predpisy, pôsty, spovede, modlitby, konal skutky ľútosti a podriaďoval sa svojmu predstavenému. Pokoj však nenachádzal. Bol vnútorne zúfalý, lebo namiesto toho, aby sa cítil zbožný a spravodlivý, prežíval svoju nedostatočnosť, nehodnosť a zlyhanie. Vedel, že s takouto spravodlivosťou sa nemôže postaviť pred Boha. Pred ľuďmi by vedel všeličo zakryť, ale načo, keď Boh aj tak všetko vie. V jeho vnútri sa miešala nenávisť k Bohu s láskou k Nemu.

Ako univerzitný profesor, pri vykladaní žalmov, Luther objavil veľkú vec. Pochopil nový význam spravodlivosti! Dovtedy poznal, ako spravodlivosť vysvetľoval Aristoteles, Tomáš Akvinský, Peter Lombardský a scholastickí učitelia. Teraz porozumel zmyslu spravodlivosti Božej, ako o nej píše apoštol Pavel. Po tomto objave nového zmyslu slov „spravodlivosť Božia“ Luther píše:

- Ako poklad som si chránil slovo, ktoré sa mi stalo najmilším zo všetkých slov, a to s takou veľkou láskou, s akou veľkou nenávisťou som predtým vnímal slovo *spravodlivosť Božia*. Tak tieto

Pavlove slová sa pre mňa skutočne stali bránou do raja.

O čo tu vlastne šlo? Stredoveká cirkev učila, že človek si môže svoju spravodlivosť zabezpečiť cnostným životom, dodržiavaním Božieho zákona a cirkevných nariadení. Keď si človek chce získať väčšiu spravodlivosť, nech vstúpi do mníšskeho stavu, nech zanechá svetské starosti a bude mať bližšie k Bohu i k spásu.

A čo, keď sa človeku nepodarí všetko dodržať, keď zlyhá? To nič, sú tu predsa odpustky! Veľa si zhrešil? Kúpiš si odpustok za viac peňazí! Máš iba nežné hriechy? Kúpiš si odpustok za menší peniaz! Bojíš sa smrti? Nemusíš sa báť! Keď peniažtek na dne pokladnice zazvoní, duša z očistca hneď vyskočí, sľubovali predavači odpustkov. Taká bola atmosféra Lutherovej doby.

Luther však vyčítal z Písma svätého, že človek nemusí pracovať na svojej spravodlivosti, lebo to ani nie je možné. Ale môže ju prijať od Boha ako dar, zadarmo, z milosti. evanjelia je, že Boh prijíma človeka takého aký je a daruje mu svoju spravodlivosť.

Človeka tento dar mení. Už neprežíva pri pomyslení na Boha strach, ale miluje Ho a svoju lásku k Nemu dokazuje zbožným životom. Dobré skutky tak nie sú predpoklad k tomu, aby nás Boh prijal, ale sú dôsledkom toho, že nás Boh prijal

za svoje deti. Sú ovocím našej viery a lásky k Bohu. Stačí len prijať to, že Boh ma prijíma takého, aký som! Nečaká, kým sa polepším! Ak prijmem Jeho dar Božieho synovstva, veľkosť tohto daru ma bude premieňať. Každý, kto si uvedomuje, čo mu Boh daroval v Ježišovi Kristovi, chodí v pokore pred Bohom a lásku a odpustenie, ktoré od Boha prijíma, udeľuje aj iným ľuďom.

Možno niektorí z vás poznajú príbeh matky Alžbety. Z väzenia prišla do kláštora žiadosť, aby poslali mníšku, ktorá by dala odsúdenej poslednú útechu. Predstavená kláštora, matka Alžbeta, sa teda vybrala do väzenia. Cestou rozmýšľala, čo povie odsúdenej. Poviem jej o večnom živote, o nádeji v živého Boha!

Keď vstúpila do cely odsúdenej, povedala jej: - Chcem vám povedať o večnom živote, o Bohu, ktorý vás miluje. Odsúdená jej odpovedala: - Prestaňte s tými rečami, ja v Boha neverím! A čo vy viete o živote? Vy ste sa zatvorili do kláštora, izolovali ste sa múrom od sveta. Keď je Boh, tak nech spraví zázrak! Mám doma u susedky malé dieťa. Prečo má vyrastať bez matky?

Matka Alžbeta sa v duchu modlila, ako má odpovedať. Boh jej vnukol túto myšlienku: Vymeň si s ňou šaty. Matka Alžbeta sa zahľadela odsúdenej do očí a vraví: - Boh žije. Hovoril so mnou. Vypočul

vašu prosbu a spraví pre vás zázrak. Vyzlečte si šaty. Odsúdená nechápavo hľadá na matku Alžbetu. - Vyzlečte si šaty a oblečte si moje, opakuje matka Alžbeta. - Vy v mojich šatách pokojne odídete z väznice. Vezmite si dieťa od susedky a odíďte niekam, kde vás nepoznajú. Nebojte sa, nikto sa to nedozvie, vieme to len my dve. Ja som pripravená na smrť. Ja zomriem na vašom mieste...

Odsúdená v tej chvíli pochopila, že sa stal zázrak. Obliekla si mníšske šaty a odišla z väzenia. Matku Alžbetu vyviedli vojaci na úsvite na dvor väznice a zastrelili. Lekár stručne konštatoval, že zomrela. Odsúdená na smrť si uvedomila, že jej bol darovaný nový život, ktorý dostala ako dar od Boha. Už nepochybovala o Bohu a Jeho láske.

Božia spravodlivosť je vždy dar, ktorý prijímame z milosti, bez zásluh tak, ako tá žena odsúdená na smrť. Pre svoju záchranu nemohla spraviť nič, iba prijať dar - šaty matky Alžbety.

Aakbyvámchcelniektopovedať, že pre svoje spasenie musíte spraviť to alebo tamto, spomeňte si na príbeh o mačke ctihodného guru a nedopustte, aby vám niekto komplikoval jednoduché veci.

Na záver môžeme povedať: Nemáme sa čím chváliť, lebo všetko čo máme, je dar od Boha. Nemáme sa prečo báť, lebo tam, kde je láska, tam niet miesta pre strach. Môžeme sa len tešiť z toho, že ten, ktorý stvoril vesmír, prírodu tu na zemi, ľudí, a všetko úžasné okolo nás, On, náš Stvoriteľ, o nás vie, pozná nás a chce nás ako Sprievodca previesť naším pozemským životom a do brán večnosti. Amen.

Modlitba

48

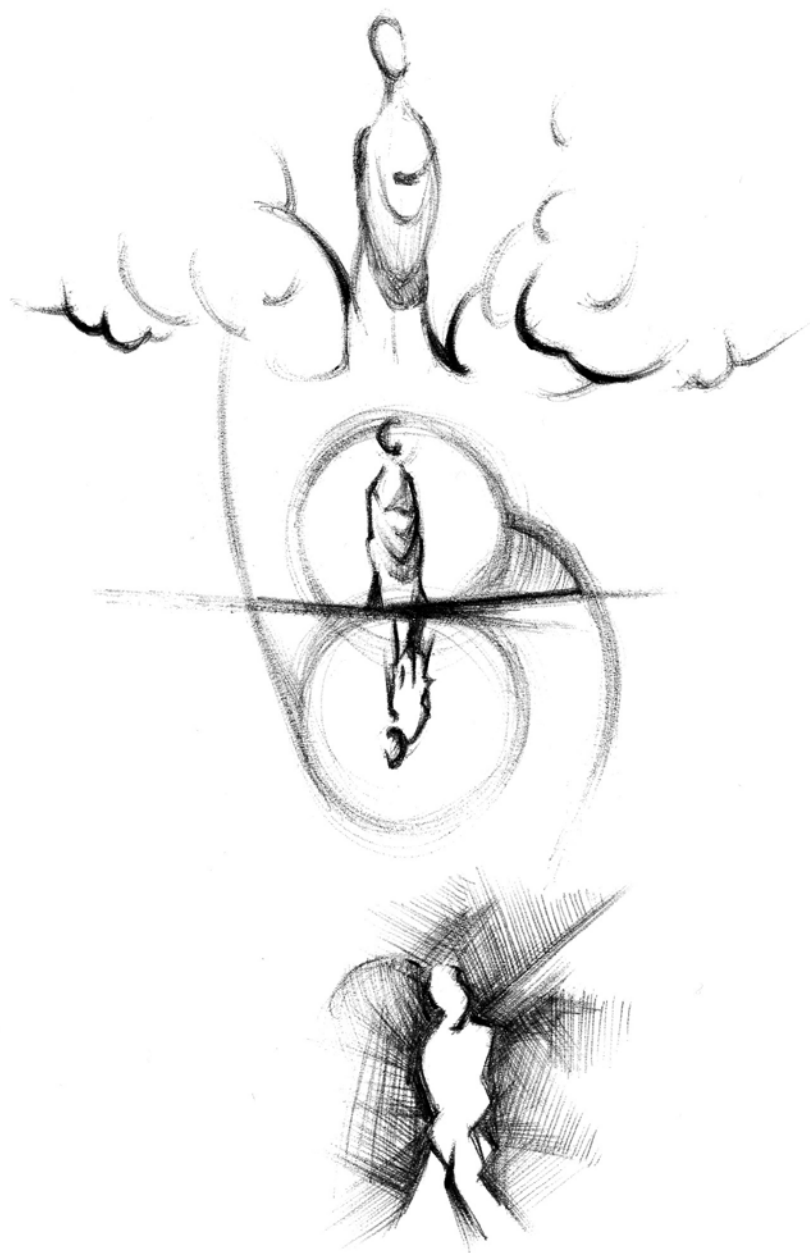
Bože náš, ďakujeme Ti, že si v každej dobe mal svojich verných svedkov, skrze ktorých si sa prihovárал k svojmu ľudu. Dával si im odvahu a múdrosť, aby aj v najťažších zápasoch o pravdu a čistotu evanjelia boli silní vo viere, trpezliví v utrpení a odhodlaní položiť pre Tvoju pravdu i svoj život.

49

Ďakujeme, že si i nášmu národu a cirkvi daroval ľudí, ktorých dar nezmieril a hrozba nezlomila.

Daj, aby Pamiatka reformácie bola pre nás povzbudením i záväzkom, že i my budeme Tebe i blížnym slúžiť v pravde a láske. Amen.

KAPITOLA JEDENÁSTA

Boháč a Lazár

Bol bohatý človek, obliekal sa do šarlátu a jemného ľanu a hodoval každý deň skvostne. A bol akýsi chudobný muž, menom Lazár, ktorý ležieval pred jeho bránou vredovitý a žiadal si nasýtiť sa odpadkami z boháčovho stola, ale nikto mu ich nedal, len čo psy prichádzali a lízali mu vrede. Ten chudák umrel a anjeli ho zniesli do lona Abrahámovho. Umrel aj boháč a pochovali ho. Potom v mukách podsvetia pozdvihol oči a zďaleka uzrel Abraháma a v jeho lone Lazára; zvolal: Otec Abrahám, zmiluj sa nado mnou a pošli Lazára, aby si koniec prsta omočil vo vode a ovlažil mi jazyk, lebo sa veľmi trápim v tomto plameni. Ale Abrahám mu odpovedal: Synu, rozpomeň sa, že si ty svoje dobré veci vzal za živa a podobne Lazár zlý; teraz tento sa tu teší a ty sa trápiš. Okrem toho, medzi nami a vami je veľká

priepasť, aby tí, čo odtiaľto chcú prejsť k vám, nemohli, ani odtiaľ nedostali sa k nám. Nato povedal boháč: Prosím ťa teda, otče, pošli ho do domu môjho otca; mám totiž päť bratov; nech im svedčí o tých veciach, aby neprišli aj oni na toto miesto múk. Abrahám mu povedal: Majú Mojžiša a prorokov, nech ich poslúchajú. On však odvetil: Nie, otec Abrahám, ale keby niekto z mŕtvych išiel k nim, kajali by sa. Odpovedal mu: Keď Mojžiša a prorokov neposlúchajú, nedajú sa presvedčiť, ani keby niekto z mŕtvych vstal.

L 16, 19-31

Žil raz bohatý muž, ktorý i pred smrťou myslel len na to, na čo celý život - na peniaze. A tak keď cítil, že sa mu blíži koniec, z posledných síl si uvoľnil šnúрку, ktorú nosil na krku a odviazal z nej

50

51

klúč. Zavolať slúžku a prikázal jej, aby odomkla truhlu pri jeho posteli a do nej vložila veľký mešec s peniazmi. Keď zomrel, v nebi uvidel dlhý stôl, na ňom najvyberanejšie jedlá. – Povedzte mi, čo stojí chlebiček so šunkou? – spýtal sa. Odpovedali mu: – Jednu korunu. – A syr? – Tiež. – A táto nátierka? – Všetko je po korune. – Lacné, veľmi lacné, – usmial sa a nabral si plný tanier. No keď chcel platiť korunou, predavač mu ju odmietol vziať: – Deduško, málo si sa toho v živote naučil! – Čo to má znamenať? – hovorí stariec, – nie sú moje mince dosť dobré? A tu počul odpoveď: – Prijímame len peniaze, ktoré si niekomu daroval!

Podobenstvo z Písma svätého nadväzuje na predchádzajúce podobenstvá a je ich zavŕšením. Mohli by sme ho rozdeliť na dve časti: prvá popisuje, ako to bolo v živote, a druhá, ako to bolo po živote. Je to jediné podobenstvo, v ktorom hovorí Ježiš o živote po smrti. Adresuje ho farizejom, ktorí milovali peniaze a posmievali sa Mu – teda ľuďom, falošne ubezpečeným o svojich istotách. Lebo jedinou istotou v živote, ktorá obstoje i v hodine zomierania, je Boh.

Bol bohatý človek, ktorý sa obliekal do drahých šiat a nosil jemnú bielizeň. Povedané dnešnými slovami, záležalo mu, aby urobil dobrý dojem, aby mal dobrý imidž, a aby každý vedel, že „on má na to“. Dni

svojho života trávil v hojnosti, nemusel sa uskromňovať. Pred bránou jeho domu ležal žobrák Lazár. Človek, ktorý nemal ani peniaze, ani zdravie, ani známosti. Túžil jest' aspoň to, čo spadne z boháčovho stola, ale nedostávalo sa mu ani to.

Obaja títo muži, takí rozdielni vo svojej existencii, zomreli. O boháčovi čítame, že ho pochovali. Pravdepodobne tak, ako sa sluší na človeka jeho postavenia. O Lazárovom pohrebe sa v evanjeliu mlčí. Pravdepodobne ho uložili do hromadného hrobu pre chudákov.

Správa je jednoznačná: všetci raz budeme musieť z tohto života odísť. No náš život sa smrťou nekončí. Pokračuje ďalej. Boháč sa ocitol v pekle a Lazár v nebi. Prečo? Pretože jeden bol bohatý a druhý nemal nič? Nie. Byť bohatým nie je hriech. Mnohí Boží ľudia boli veľmi bohatí, napríklad Abrahám, alebo Jozef z Arimatie, ktorý zariadil pohreb Ježišovi.

Bohatstvo však skrýva v sebe pokušenie, ktorému mnohí podliehajú. Tým pokušením je istota, že bohatstvo je všetko. Taký človek viac dôveruje v živote peniazom ako Pánu Bohu a Jeho prakticky ignoruje. Nečítame, že by boháč z prečítaného podobenstva robil zlé činy, a preto by ho postihol trest. No nielen zlé činy sú dôvodom trestu. Evanjelium nás učí, že i ten, kto môže konať dobro a nekoná ho, má hriech.

Lazár, ktorého meno v preklade znamená „ten, komu pomáha Boh“, na rozdiel od boháča nemá, o čo by sa oprel, na čom by si založil istotu. Má „iba“ vieru v Boha. Naučil sa dúfať v Neho. Pevne sa Ho drží. Dôveruje Mu. I keď nemá v rukách žiadny dôkaz, žiadny argument, ktorým by obhájal svoj postoj. Taká je viera. Nemá barličky, o ktoré by sa mohla oprieť.

Boháč je sklamaný svojím položením, ale to sa už nedá zmeniť. Evanjelium nepozná žiaden oštec.

V nasledujúcej časti biblického textu boháč prosí Abraháma, aby do domu jeho otca poslal Lazára. Žije tam päť boháčových bratov, nech im Lazár svedčí o tunajšej skutočnosti, aby sa jej mohli svojím životom vyhnúť. Abrahám mu hovorí: – Majú Božie slovo, nech ho berú vážne. Boháč sa však nedá odradiť. Biblia v jeho očiach nemá autoritu. Dôvodí, že ak by niekto z mŕtvych prišiel k žijúcim bratom, kajali by sa. Kuriozita by ich snád zaujala. Ale uverili by?

Kristus vstal z mŕtvych, a to je dostatočné svedectvo pre všetkých. Kto Ho však prijíma? Tí, ktorí poznávajú, že každá istota mimo Boha je neistá a vratká. Kto Mu dôveruje i v dňoch daždivých a tmavých, uprostred situácie, keď všetko svedčí skôr o opaku toho, čo veríme, ten nakoniec nebýva sklamaný ani zahanbený. To je zvest' i nášho

textu.

A čo si počneme s nebom a peklom? Kto ich dnes berie zodpovedne? Koľkí z nás sme sa vážne rozprávali o týchto veciach? U ľudí obyčajne táto téma vzbudí ľahký úsmev, považujú ju za niečo, čo patrí do rozprávkového sveta. Nečudo, veľa sa o pekle nabájala, až sa stalo ľuďom na smiech. No predsa – pekla sa treba desiť. Božia pravda totiž nie je nezáväzná hra, aby sme ňou nakladali podľa svojho, ľudského uváženia. Tu naozaj nie sme na pôde rozprávky, ale reality života. Ved' mnohí prežívajú peklo už tu na zemi. Ale prežívame tu i nebo a stratený raj.

Peklo by sme si mohli priblížiť obrazom bezsennej noci. Niekedy nás zachváti úzkosť, obava, starosť, výčitky, zlé svedomie, ktoré nám zaženú spánok. Zmietame sa na posteli, sužujeme sa novým trápením, ktoré na nás dolahlo, a nevieme odvrátiť myšlienky iným smerom. Ako sa vlečie taká nekonečná noc, aká je len ťažká! A predsa nás tej tŕarchy zbavuje ešte dvojaká úľava: že snád, premožením únavou, znovu zaspíme a spánok nám prinesie zabudnutie. A keby sa tak nestalo, predsa len i po tej nekonečnej noci príde svitanie, rozodní sa, začne nový deň. V ňom príznaky noci strácajú svoju hrôzu, znovu nachádzame odstup od prežitej úzkosti. V dennom svetle vidíme možnosti a východiská, ktoré sme v noci ne-

mohli rozoznať. Peklo je ako noc, dlhá noc, ktorá nepozná svitanie. Peklo je noc, v ktorej sa nezaspáva. Preto nie je možné brať Boží súd na ľahkú váhu!

A predsa, na druhej strane, z milosti Božej, je aj dôvod na radosť. Je tiež i nebo, radosť dokonalého odpustenia, keď minulosť je úplne zmazaná, zabudnutá, vyrovnaná, už neexistuje. A naše srdce naplní pokoj a radosť z Božej blízkosti, ktorej už neprekáža nič rušivé. Nastáva dokonalá zhoda medzi Otcom a nami, pretože Jeho láska, Jeho plná pravda nás oslobodila od úzkostných myšlienok. Veríme a prežívame Božiu dobrotu, ktorá je taká široká a taká hlboká, že nedovidíme jej koniec ani dno. Naplňa nás obdiv, úžas a chvála nad veľkosťou,

ktorá prevyšuje každú ľudskú predstavivosť.

Čo by o nás povedali ľudia, ktorí nás dobre poznajú, o tom, čomu, alebo komu najviac dôverujeme vo svojom živote?

Želám si, aby naša každodenná dôvera v Boha bola čitateľná v celom našom živote – v tom piatom evanjeliu, zo všetkých evanjelií najčítanejšom. Amen.

Modlitba

... Bože, daj, aby si najväčším bo-
 ... hatstvom nášho života bol a os-
 ... tal Ty sám. Nech nás nič a nikto
 ... neodvedie od Teba, lebo len keď
 ... máme Teba, máme vo svojom
 ... srdci svetlo a lásku, máme silu žiť
 ... životom Božích detí. Amen.

KAPITOLA DVANÁSTA

Na prahu večnosti

Posledná rozlúčka

*Blahoslavení sú mŕtvi, ktorí
odteraz umierajú v Pánovi!**Zj 14,13*

Je to zvláštne, ale ak sa zamyslíme nad životom, väčšina udalostí, ktoré výrazne zasiahnu do nášho života, prichádza neplánovane. I táto rozlúčka je neplánovaná. Pán života i smrti povolal k sebe našu spolusestru. Po odchode milovaného človeka sa často pýtame: „Prečo? Prečo Bože?“ a často nenachádzame uspokojivú odpoveď.

Udalosť posledného lúčenia nesie v sebe bolesť nad odchodom milovaného človeka, ale i vďačnosť za dar života a to oboje je zahalené rúškom tajomstva.

Tvárou v tvár k takýmto situáciám obyčajne odrazíme loďku svojho života od brehu všedných starostí a povinností a zaveslujeme na hlbinu nášho života. Túžime ňou

preniknúť, túžime spustiť kotvu až na dno a nájsť pevný bod, ktorý by nám poskytol pocit istoty a stability. Túžime poznať odpovede na naše tak často ozývajúce sa „prečo“, alebo aspoň prijať pochopenie, povzbudenie a nádej.

Napriek zložitosti, ktorá je spätá s hľadaním zmyslu a pravého obsahu nášho života, sa nevzdávame, ale zápasíme sami so sebou a niekedy i s Bohom. Niekedy zmysel nášho života vidíme v hrubých obrysoch, niekedy iba tušíme a nádejame sa.

Jeden starý príbeh nám hovorí o rabínovi, ktorý bol celý deň v práci. Vyučoval v škole. V tej dobe mu doma zomrel syn. Jeho manželka ho prikryla v izbe plachtou. Keď na sklonku dňa prišiel rabín domov a pýtal sa na syna, žena mu povedala: – Je na ceste!

Potom priniesla mužovi večeru. Po večeri sa rabín opäť pýtal svojej ženy: – Kde je môj syn, na ceste

54

55

kam? Manželka mu odpovedala: – Je to už dávno, čo prišiel ku mne jeden pán a zveril mi niečo, aby som sa o to starala. Teraz prišiel znova aby si to vzal. Ja som mu to dala. Bolo to správne, takto jednať, pane? Rabín sa zamyslel a odpovedal: – Kto dostal niečo, aby sa o to staral, musí to vrátiť vlastníčkovi, kedykoľvek by to žiadal späť.

– Práve to som urobila, povedala žena. Potom zaviedla rabína do izby, odhrnula plachtu a ukázala mu syna. Rabín sa rozplakal. Manželka ho vzala do náručia a povedala mu: – Predsa si mi povedal, že to, čo nám bolo zverené, aby sme sa o to starali, musíme vrátiť späť vlastníčkovi, kedykoľvek by si to vyžiadal späť. A rabín pochopil.

V takýchto, pre nás ťažkých chvíľach reagujeme citovo. Sme len ľudia. Ani Ježiš sa neubránil slzám pri hrobe svojho priateľa Lazára napriek tomu, že vedel, že ho opäť povolá do života.

V prečítanom texte hovorí vzkriesený a oslávený Pán Ježiš apoštolovi Jánovi: „Blahoslavení, ktorí odteraz zomierajú v Pánovi.” Je to slovo Pána nad životom i smrťou, ktoré zaznieva do našej ľudskej situácie.

O aké blahoslavenstvo tu ide, v hodine našej konečnosti? Blahoslavený znamená šťastný. To nie je prchavý pocit šťastia, ale hlboký pocit vnútorného pokoja, ktorý naplňa celú bytosť človeka. Je to dar,

ktorý prijímame vierou v Boha, keď sa stretneme s Ježišom, a prijímeme ho za svojho Pána a Majstra. Spolu s Ním prijímame i blahoslavenstvo – pokoj v duši a nádej v srdci. Platia o nás Kristove slová: „Blahoslavení, ktorí zomierajú v Pánovi.” Lebo vieme, že Kristus prešiel smrťou a zvíťazil nad ňou, že nás čaká na druhom brehu života, aby nás privítal vo svojom kráľovstve.

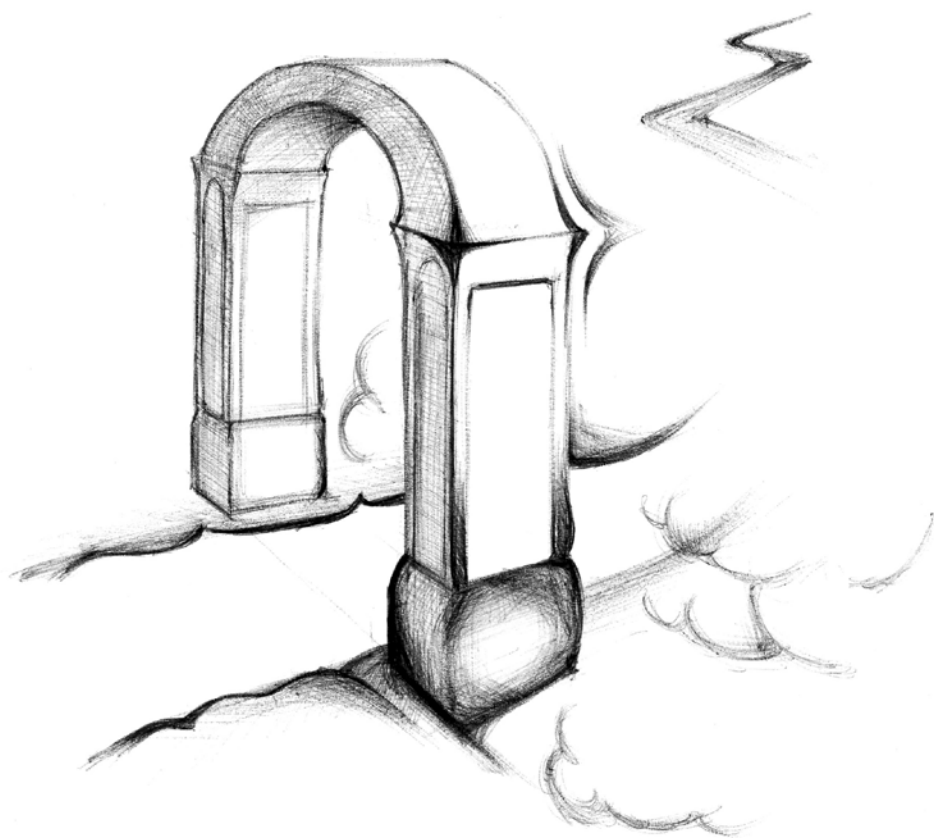
Smrť je brána, cez ktorú každý z nás musí prejsť. Nie je to slepá ulička, pretože cesta pokračuje ďalej do večnosti, kde sa už nebude merať čas.

My, ľudia, si túto skutočnosť často nepripúšťame. Myšlienky na našu konečnosť odvádzame zámerne iným smerom. Zamestnávame sa mnohými činnosťami, snažíme sa sami seba presvedčiť, že všetkému bude koniec. A ak predsa rozmýšľame o smrti, prepadá nás pocit strachu a úzkosti z neznámeho a nepoznaného.

Každý človek prežíva určitú úzkosť a strach, keď sa ocitne tvárou v tvár smrti, či verí Bohu, alebo neverí. Je to pocit z nepoznaného. Ale u človeka, ktorý dôveruje Bohu neprevláda pocit strachu, ale nádej a radosť zo stretnutia s Kristom, s ktorým už tu vo viere žil a ktorého nadovšetko miloval.

Je to radosť v srdci, hoci aj so slzami v očiach.

Život i smrť zostávajú pre nás zahalené rúškom tajomstva. Nikto

56

57

z nás nevie, aký dlhý čas života máme ešte pred sebou. Nie sme sami sebe pánmi, hoci sa o to často pokúšame a berieme svoj život do svojich rúk. Je to však vždy neúspešný pokus.

Boh každého z nás stvoril pre vzťah s Ním, pre vzťah lásky a dôvery. Túži po tom, aby sme svoj život zverili do Jeho rúk, aby sme boli takí, akými máme byť, cítili pevnú pôdu pod nohami a žili vo vedomí, že do jeho otcovskej náruče môžeme kedykoľvek prísť.

Keď odchádza veriaci človek z časnosti do večnosti, prežíva blahoslavenstvo, ktoré my zatiaľ ešte nepoznáme. My poznáme iba smútok, že ten, ktorého sme milovali sa nám vzdialil.

Lúčime sa s našou zosnulou susedrou vo viere a v nádeji. Porú-

čame ju do Božích milostivých rúk v nádeji, že sa s ňou raz vo večnosti stretneme. Blahoslavení, ktorí zomierajú v Pánovi. Amen.

Modlitba

Pane Ježiši Kriste, veríme, že keď s Tebou žijeme, smrť nemá právo ani moc nás odlúčiť od Teba.

Veríme, že Tvoja láska a milosť nás bude sprevádzať po všetky dni nášho života, časného i večného. V tejto dôvere žijeme svoj každodenný život a v nej chceme raz vykročiť ku príbytkom, ktoré si nám pripravil u svojho Otca v nebesiach. Amen.

Z Á V E R

Prihlásenie sa na trvalý pobyt

Nech sa vám srdce nestrachuje! Verte v Boha a verte vo mňa! V dome môjho Otca je mnoho príbytkov; keby nebolo tak, či by som vám bol povedal: Idem vám pripraviť miesto, a keď odídem a pripravím vám miesto, zase prídem a poberiem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja? A cestu, kam idem, poznáte.

J 14,1-4

Ked' sa Pán Ježiš lúčil so svojimi učeníkmi, smútok naplnil ich srdcia. Je to také ľudské.

Ak nás niekto milovaný opúšťa, a my vieme, že ho dlho alebo už vôbec neuvidíme, naplní nás smútok a clivota.

Pán Ježiš pred svojím odchodom potešuje svojich učeníkov povzbudivými slovami. Nestrachujte sa! Nebud'te smutní! Ja idem k svojmu Otcovi, aby som vám pripravil

miesto, aby ste aj vy boli tam, kde som ja.

Nádej pre veriaceho človeka je v tom, že raz sa s našimi milovanými, ktorí nás na ceste do večnosti predišli, stretneme v Božej prítomnosti. A potom už nebude žiadne lúčenie, ani bolesť, ani smútok.

Náš ľudský život je podobný cestovaniu vo vlaku. Každý človek, obrazne povedané, cestuje vo vlaku. Dar života, to je cestovný lístok. Vo vlaku sú rôzne vozne, vozne prvej triedy, druhej triedy i zvláštne vozne.

V prvej triede je pohodlie, pokoj a dobre sa cestuje. Ešte lepšie je to v exkluzívnych, zvláštnych vozňoch, tam je o cestujúcich postarané ešte lepšie.

V druhej triede je viac sedadiel a menej priestoru pre jednotlivých cestujúcich. Menej pokoja a pohodlia.

A vo vlaku cestujú i takí, ktorým

sa neušlo miesto na sedenie. Tí stoja v uličke.

Taký je i náš ľudský život. Niekto sa narodí a je o neho dobre postarané od kolísky až po hrob. Všetko má zabezpečené. Žije sa mu pomerne ľahko. To je tá prvá trieda.

A tí, ktorí majú tvrdý život, v pote tváre a námahe rúk požívajú svoj denný chlieb, a mnoho v živote musia prestať, to sú cestujúci v uličke.

Ale každý vlak raz príde do konečnej stanice. Každý z nás bude musieť raz z tohto vlaku vystúpiť. Cestujeme na miesto, ktoré nepoznáme, kde nikto z nás ešte nebol.

Ak máme cestovať do ďalekej neznámej krajiny, ktorej reč ani kultúru nepoznáme, kde nepoznáme nikoho, vtedy sa nás zmocňuje neistota a strach. Ako to tam bude?

Keď vystúpia z vlaku ľudia bez viery v Boha, ocitnú sa v krajine – vo večnosti ako cudzinci, ktorí nikoho nepoznajú, nevedia sa s nikým dohovoriť, ktorí túžia po láske, priateľstve a prijatí, ale tento pocit, táto túžba sa im nebude môcť nikdy naplniť. A tak budú žiť život bez konca, s túžbou, ktorá nikdy nebude môcť byť naplnená. To je obrazne povedané peklo.

Konečná stanica, smrť, je pre veriaceho človeka tiež niečo neznáme, nepoznané. Ale rozdiel je v tom, že veriaceho človeka tam bude čakať Boh, ktorý ho privíta, objíme okolo ramien a odprevadí do večných prítomkov. A bude stále s Bohom, stret-

ne všetkých tých, ktorí dôverovali Bohu a milovali Pána Ježiša Krista. Tam bude radosť, pokoj, dokonalá harmónia. To je obrazne povedané nebo.

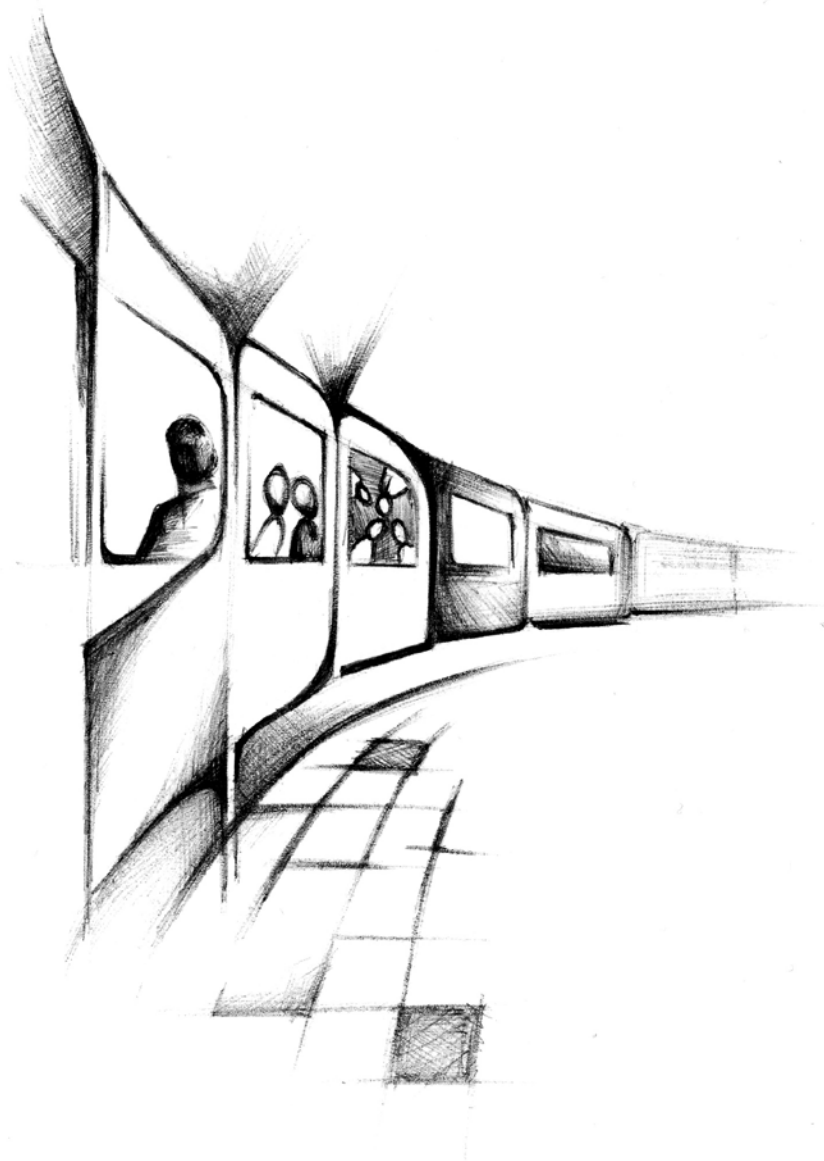
Každý z nás, jeden skôr, iný neskôr, bude musieť raz vystúpiť na konečnej stanici.

I keby sme sa na smrť pripravili tisíckrát, bude inakšia, ako sme si ju predstavovali. Ale veriaci človek, napriek určitej úzkosti zo svojej konečnosti, má nádej, že sa stretne s Bohom, s ktorým už tu vo viere žil, a ktorého nadovšetko miloval.

Lúčime sa s našou zosnulou spolusestrou vo viere a v nádeji, že sa raz s ňou vo večnosti stretneme. A tam už nebude žiadne lúčenie. Potom už budeme všetci spolu v Božej prítomnosti. Amen.

Modlitba

... Nie sme hodní Pane, aby sme si robili akýkoľvek nárok na Tvoje spasenie. Naopak, zaslúžime si, aby si sa od nás odvrátil ako od nespôsobilých pre Tvoje kráľovstvo. Pre Tvojho Syna Ťa prosíme, maj súcit s našou krehkosťou. On nás miloval až na smrť a touto obeťou nás vytrhol zo zahynutia a uviedol do života s Tebou! Zhromažďi nás u seba, prosíme, ako svoje deti, keď príde náš koniec. ... Amen.

10

11

MODLITBA

Paula Tillicha

Všemohúci Bože! Pozdvihujeme svoje srdcia k Tebe s chválou a vďakou. Lebo nie sme sami svoji a nič nie je naše, iba to, čo si nám Ty dal. My sme koneční. Nič si neprinášame do nášho sveta; nič si z neho neodnesieme. Dal si nám život, ktorý je tak dlho náš, ako je Tvoja vôľa. Ďakujeme Ti, že máme bytie, že máme podiel na nevyčerpateľnom bohatstve života. Chválime Ťa, keď sa cítime silní telesne i duchovne. Ďakujeme Ti, keď radosť naplňa naše srdcia. Sme vďační za vedomie Tvojej prítomnosti, či v tichu alebo v reči.

Keď náš každodenný život zakrýva pred nami Tvoju prítomnosť, keď zabúdame, ako blízko si k nám na každom mieste a v každom okamihu, prebuď nás k vedomosti, že si k nám bližšie ako akákoľvek iná bytosť, bližšie, ako sme si my sami k sebe. Nech sa neodvraciame preč od Tvojej dávajúcej a tvoriacej prí-

tomnosti k veciam, ktoré si nám dal. Nedaj nám zabudnúť na Stvoriteľa, ktorý je za stvorením. Daj, aby sme boli vždy pripravení pre obeť vzdania vďaka Tebe.

Čo sme a čo máme, všetko je Tvoje. My to posväcujeme Tebe. Prijmi našu vďaku, keď sa modlíme, posväcujeme náš chlieb a s ním všetko, čo prijímame v dennom živote. Ochráň nás od používania prázdnych slov a výrazov, keď sa k Tebe modlíme. Zachráň nás od rutiny a spoločenských zvyklostí, keď sa odvažujeme s Tebou hovoriť.

Ohliadajúc sa na náš doterajší život, či dlhý alebo krátky, ďakujeme Ti za všetko, s čím sme sa stretli. A ďakujeme Ti nielen za to, čo sme milovali a čo nám prinášalo radosť, ale i za to, čo nám prinieslo sklamanie, bolesť a utrpenie. Teraz už vieme, že všetko nám pomohlo naplniť to, pre čo sme sa narodili. A ak nás navštívia nové sklamanie

a utrpenia a slová vďaky umlknú v našich ústach, pripomeň nám, že môže prísť deň, keď budeme pripravení ďakovať i za tmavú cestu, na ktorej si nás viedol.

Naše slová vďaky sú úbohé, ba často nevieme nájsť žiadne slová. Sú dni, mesiace a roky, v ktorých sme neboli schopní alebo ešte stále nie sme schopní k Tebe hovoriť. Daj nám v takých časoch silu mať srdcia otvorené pre hojnosť života a v tichej vďačnosti zakúsiť Tvoju nemennú, večnú prítomnosť.

Prijmi tichú obeť srdca, keď nevieme nájsť slová vďaky. Prijmi našu tichú vďačnosť a zachovaj naše srdcia a mysle vždy otvorené pre Teba.

Ďakujeme Ti za to, čo si dal tomuto národu. Dal si mu oveľa viac darov ako ktorémukol'vek inému národu. Daj, aby sme za to boli vždy vďační, aby sme mohli prekonať nebezpečenstvo plytkosti života a prázdnoty srdca, ktoré ohrozuje našich ľudí. Ochráň nás od toho, aby sa nám Tvoje dary stali príčinou nešťastia a sebazničenia. Nech nás vďačná myseľ chráni pred spoločenským a osobným rozkladom.

Obráť nás k sebe, večný Bože, Ty zdroj nášho bytia!

Paul Tillich (1886-1965) patrila medzi najvýznamnejších teológov 20. storočia.

62

63

Použitá literatúra

Biblia. Tranoscius Liptovský Mikuláš a Slovenská biblická spoločnosť Banská Bystrica 1999.

Mozaika radosti I, príbehy na chvíle sviatočné i všedné.
Zostavila Magdaléna Richterová.
Bratislava: Lúč 1997.

Willi Hoffsümer: Krátke príbehy 1.
Nové Město nad Metují: Nakladatelství Signum Unitatis 1991.

Kazimierz Wòjtowicz: O kázni a dáždňikoch.
Bratislava: Lúč 1992.

Anthony de Mello: Spev vtáka.
Trnava: Dobrá kniha 1996.

12 do tucta

LIBOR BEDNÁR

Väzbu navrhol a knihu technicky upravil Samuel Bednár.
Ilustrácie Martin Gallo. Jazyková úprava Zuzana Valeková.

Vydalo Witty di Vine (www.wdv.sk),
v roku 2008 ako svoju 1. publikáciu.
Prvé vydanie, 64 strán.

Design (c) Witty di Vine, 2008
Illustration (c) Martin Galo, 2008

ISBN 978-80-969938-3-3

Libor Bednár

(*1963) pôsobí ako evanjelický farár v Poprade. Teológiu študoval na Evanjelickej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, v USA, Holandsku a Veľkej Británii. Univerzita Komenského EBF mu v roku 2007, po obhájení dizertačnej práce „Pneumatológia v teológii Paula Tillicha“, udelila titul PhD. Je ženatý. S manželkou Martou majú tri deti: Samuela (20), Matúša (16) a Rebeku Máriu (5).

ISBN: 978-80-969938-3-3

9 788096 993833